

Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Rege Ferdinánd (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sireőnyom: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 1080, félre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejnel több. :: Éves szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bant felár.) Hirdetések tárfia szerint, ::

XLVI. évfolyam, 107. szám

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF *

* Csütörtök, 1931. május hó 14

Doumer lett a francia köztársaság új elnöke

Egységbontók

Bucurestiből az a hír érkezett, hogy a kormány az erdélyi miniszterrel azokkal a magyarokkal való tárgyalások felvételével bízta meg, akik a disszidensek, vagy reformista magyarpártiak elnevezés mellett, elégedetlenséget tanúsítanak az Országos Magyar Párt jelenlegi vezetésével szemben. A bucaresti-i tudósítás, amely erről beszámol, nem eléggé világos, mert nem írja meg, hogy paktumot akar-e kötni velük a kormány, vagy pedig egyszerűen felveszi őket a kormánypárti képviselőjelöltek listájára. Valószínű, hogy erre az utóbbira gondol az erdélyi miniszter, aki kolozsvári ember léte, bizonyára jól tudja, hogy ezeknek az örök elégedetlenkedőknek pártjuk sincsen, szavazótömegek felett nem rendelkeznek.

Kisebbségi sorsunk egyik csapása, hogy minden választás idején föl-fölbukkan néhány ambiciózus „reformista”, aki szűknek találja a Magyar Párt kereteit, amelyek között talán kellőképpen érvényesülni nem tudott, vagy ahol világboldogító eszméi meghallgatásra nem találtak.

A választási mozgalomak heteiben megismétlődő taktika a váltakozó kormányoknál, hogy ezeket a békétleneket megpróbálják felhasználni arra, hogy megbontsák velük a Magyar Párt egységét. Ha a választást vezető kormánynak őszinte gondolata lenne az, hogy segítsen rajtunk és e célból kontaktust keresen a magyar kisebbséggel, akkor ott van a Magyar Párt vezetősége, hátuk mögött a magyar szavazók nagy tömegével. A párt élén nem olyan férfiak állnak, akik elzárkóznak a kormány jószándéka elől, ha tudnák, hogy ez a magyar jogok kiépítését és a vezérletük alatt álló magyar tömegek helyzetének javítását, boldogulását jelenti. Az a kormány, amelyik őszintén segíten akar rajtunk, nincsen rászorítva, hogy tárgyaljon azzal a néhány magárahagyott elégedetlenkedővel. Az a kormány jöhet nyílt sisakkal, őszinte szavakkal és fordulhat mondanivalójával az erdélyi magyarság hivatott vezéréhez.

És mit szólunk azokról, akik magyar voltak arra engedik felhasználni, hogy megbontsák vele a magyarság egységes erejét? Ha ezeknek az uraknak kifogásuk van a pártvezetés ellen, vagy olyan eszük született meg bennük, amik újak, de a magyarság létérdekeibe vágnak, — akkor ezt elintézhetik, elmondhatják, megvalósíthatják a párton belül is. Nem lehet a milliokkal szemben olyan célja néhány urnak, amiért szabad lenne kockára tenni a magyar tömegek érdekeit, amiért megengedhető volna akár csak a kísérlete is annak, hogy darabokra hulljon az erdélyi magyarság acélos ereje.

Az ellenpártok szemében addig vagyunk értékek, amíg velük szemben erőt jelentünk. De értéktelenné válunk, ha egyesek hiúsága, nagyravágyása és egyéni törtétele szétforgácsol bennünket. Iorga a kisebbségek jogainak teljesítését hirdette a katedrjáról. Nem tudjuk elhinni, hogy teóriájára azzal kívánna rácafolni a gyakorlatban, hogy olyan emberekkel kössön szövetséget, akik nem létérdekményesei népük bizalmának és akiknek egy kisebbségi nemzet nevében politikai szerep vállalására se joguk, se hivatottságuk nincs.

Paktum a tiszta választásért

Egyezmény készül a Magyar Párt, a nemzeti-parasztpárt és a szociáldemokrata-párt között a választások tisztaságának biztosítására — Kik azok a liberális „technikai tanácsadók”? — Nem köt egyezményt a kormány a zsidó-párttal — A rendtörvény alapján fognak eljárni a tulajdonságú választási agitátorok ellen

Erőszakoskodások hírei érkeznek az országból

Bucurestiből jelentik: A belpolitikai élet frontján az események egymást kergetik. Eddig csak a bucaresti-i napipolitika befentesei terjesztették a hírt, hogy a kormány a megyei bizottságok elnökeinek, az úgynevezett adminisztrációs prefektusoknak felfüggesztésére készül. Illetékes tényezők el voltak rá készülve, hogy mihielyt Argetoianu átveszi a belügyminiszteri tárcát, a szándék gyakorlati kivitelre kerül. Ma már befejezett ténynek kell venni, hogy a Iorga-kormány nem fogja végrehajtani az új adminisztrációs törvény egyes pontjait.

Argetoianu indokai

Ma délután jelent meg a hivatalos lapban az a királyi dekrétum, amely a közigazgatási törvény egyes pontjainak végrehajtását felfüggeszti. A Monitorul Oficial ezzel kapcsolatosan közli a belügyminiszternek azt a felterjesztését is, amelynek alapján a király a dekrétumot kiadta, illetve aláírta. Argetoianu belügyminiszter felterjesztése a következőképpen hangzik:

Sire!
Románia közigazgatását az új közigazgatási törvény alapján végzik. Ezt a törvényt azonban teljes egészében nem lehet végrehajtani, mert ezáltal két és fél milliárd költség-többlet hárult volna az államkincstárra. Tekintettel arra, hogy a közigazgatási törvényt teljes egészében nem sikerült végrehajtani, olyan félreértésekre adott okot, amelyek károsan befolyásolják az államháztartás működését. Az utóbbi időben tapasztalt félreértések miatt felforgató törekvések kaptak lábra és ezek a felforgató törekvések szabadon érvényesülhettek, mert a vármegyei prefektusok megszükkített hatáskörük miatt nem tudták kellőképpen ellenőrizni azokat. Figyelembe véve azt is, hogy a megyei prefektusok tág hatáskörére nem csak a jó közigazgatás, hanem a tekintély elvének tiszteletben tartása érdekében is szükség van, van szerencsém Felsőged elé terjeszteni a következő dekrétumot, amely felfüggeszti a megyei tanácselnökök hatáskörét és azt a kinevezett prefektusokra ruházza át. Így állhat módjában a prefektusi karnak a jó közigazgatás és a tekintély megszilárdítása.

ARGETOIANU

Ugyancsak ma jelent meg a liberálistpárt

A belügyminisztérium ma hivatalosan is értesítette az Uniunea Evreilor Roman-t, hogy a kormány nincs abban a helyzetben, hogy a zsidóság eme tömörülésével választási kartell-re lépjen, Iorgának ugyanis az a meggyőződése, hogy a zsidóság szavazatai csak a liberálisokat erősítették volna meg. A kellemetlen közléséhez hozzájárult még az is, hogy az Országos Zsidó Párt értesítette a kormányt, miszerint a Fildermann-féle frakció mögött a zsidóságnak csupán csak kis töredéke áll.

A Neamul Romanesc „Károly király előjogi” címen cikket írt, ami nyilván Iorgához nem messze álló tollból származik. A cikk előjáróban azzal foglalkozik, hogy a közigazgatási törvényben egyenesen a királyi jogok megsorolására törekszik. Érthető tehát, hogy az új kormány azoknak helyreállítását program-

manifesztuma, amelyet a választópolgárokhoz intézett. A manifesztum a következőket tartalmazza:

A liberálistpárt magasabb helyről nyert biztatásra kötött választási egyezményt Iorgával. Az egyezmény tisztán technikai, csak a választások tartalmára szól. A liberálistpárt akciószabadsága sérthetetlenül megmaradt és politikai állásfoglalásait semmiben sem fogja befolyásolni ez a választási egyezmény. Egyébként a párt csak addig marad Iorga mellett, a míg a jelenlegi kormány szigorúan alkotmányos uton jár. Mihielyt erről az utról letér, a liberálistpárt is közelességének tartja ellene fordulni.

Tiltakozó manifesztumok

A királyi dekrétum nagy izgalmat keltett a pártok körében. A nemzeti-parasztpárt is megmozdult. Maniu Gyula a párt vezére, aki eddig Kolozsváron tartózkodott, tegnap a készülő események hírére a fővárosba érkezett. Maniu tárgyalta Mihulache volt belügyminiszterrel, Madgearuval, Popovici Mihálllyal és Lugojanival. Abban állapodott meg az érdekelt politikusokkal, hogy mára hívják össze a nemzeti-parasztpárt vezérő-bizottságát. Nagyon valószínű, hogy a bizottsági ülésen élesen kommentálják majd Argetoianunak ezt a lépését és első dolguk lesz, hogy a párt nevében manifesztummal fordulnak az országhoz, amelyben kifejezésre juttatják, hogy a megyei állandó választmányok elnökeinek leépítését törvénytelennek találják és első lépésnek tekintik a diktatura felé.

A tiltakozó manifesztummal nem merült ki a nemzeti-parasztpárt tevékenysége, azt tervezik, hogy keresettel támadják meg az intézkedést a Legfelsőbb Semmitűzők előtt. Politikai körökben rendkívül érdeklődéssel tekintenek a nemzeti-parasztpárt védekező akciója elé.

A néppárt szintén készülődik a választásokra. Goga Octavian a párt erdélyi vezére tegnap érkezett vissza a fővárosba. Goga Jalahita-, Kolozs-, Bihar- és Nagyküüllőmegyékben jelölteti magát. Goga és Averescu marsall most egy manifesztumon dolgozik, amelyet az ország népéhez kívánnak intézni.

jába vette. Csodálkozik a lap, hogy vitás lehet a királynak ama szuverén döntése, amely a parlament feloszlásáról intézkedett. A lap ki-méletlenül ostromolja a közigazgatási törvényt és a következőket írja:

— Ominózus törvény ez, amelyet Maniu azért készített felháborító ügyességgel, hogy

meghosszabbítsa a parlament életét akkor is, amikor már pártja nincsen a kormányon. A párt az ellenzékben is választó-testület szerepét alkotta volna. Ennek a keretnek létezése hozzányult a korona jogaihoz. Tarthatatlan elvégre az, hogy 71 megye ellenzéki szenátorra, illetően nemzeti-parasztpártra adja szavazatát.

Hamangiu igazságügyminiszter a választások előtt mindenkor meginduló agitációk súlyossá válható következményei elhárítása miatt, de azért is, mert a L a n c részéről mutatkozó korteskedésnek már jelentkeztek rendbontó hatásai, utasította a botosani-i, raduti suceavai, dorohoiui és iasi-i főügyészeket, hogy a választási agitációkat szolgáló és elfajult röpiratokat azonnal kobozzák el, terjesztőit tartóztassák le és ellenük haladéktalanul vezessék be a büntügyi eljárást, amelynek lényegét nem sajtódeliktum fogja képezni, hanem az 1930. április 2-ikán kelt rendtörvény alapján vonják felelősségre az uszítókat.

Hamangiu igazságügyminiszter eme rendelete mellett méltán kelt nagy feltűnést ama intézkedése is, amelynek értelmében a temesvári és a marosvásárhelyi ügyészeket felmentette állásuktól, részükre rendes bírói beosztást adott és helyükbe Temesvárra Niculescu Miklós volt aradi főügyész, valamint Stefanescu Constantint nevezte ki.

Felmentett főügyészek

A ploesti-i ügyészség Iorga miniszterelnök egyenes intézkedésére néhány nappal ezelőtt letartóztatásba helyezte a nemzeti-parasztpárt ottani tagozatának titkárát azon a címen, hogy kiadott kortes-manifestumában rendzavaró agitációt szit és többek között a választásokon várható urnalopásokról, s más erőszakokról ír, de egyszersmind bejelenti azt is, hogy erőszakra, ha kell hasonló erőszakkal válaszolnak. Az ügyészség most megszüntette az eljárást a nemzeti-parasztpárti titkár ellen azzal az indoklással, hogy a manifestum feltételes mód-

Kartell készül a magyar párt, a nemzeti-parasztpárt és a szociálisták között a választások tisztaságának biztosítására

Legújabb bucuresti-i telefonjelentéseink arról adnak hírt, hogy a kormány minden prefektus mellé egy liberális politikust osztott be a „választások technikai vezetésében” való segítségére.

Minden prefektus mellé technikai szakértőket (consilier technic) nevez ki a kormány a liberális párt tagjai közül. A technikai szakértő választási kérdésekben önállóan intézkedik, hogy ezzel ne zavarja a „politikamentes” prefektusok ügykörét. A választásvezető szakértő a megyeházán nyer elhelyezést és rendelkezésére áll az egész adminisztráció. A technikai szakértőket a közeli napokban meglátogatták: Erdélyben Tatarescu, — a regátban Franasovici.

Ezeket a híreket a kolozsvári munkatársunk közölte velünk. Mindenki megériheti belőlük, mi következik a választáson. Tatarescu és Franasovici — Argetoianu fővédnöksége

Felrobbant és leégett a párisi gyarmatkiállítás pavillonja

Párisból jelentik: A nemrég megnyílt nagyszabású gyarmatkiállítás madagaszkári pavillonjában ismeretlen okból robbanás történt.

A robbanás következtében rövid idő alatt

Ezernél több halottja van a burmai felkelésnek

Ujból fellángolt az indiai forradalom — Angol ágyuk és gépfegyverek három napon át ontották Promában a halált

Londonból jelentik: Az India Office hivatalos jelentése szerint a legutóbbi burmai felkelésnek több mint ezer halottja van. Promában a felkelők és az angol katonaság három napig tartó ütközetet vívtak egymással. A harc rendkívül öldöklő volt és végül is a katonaság győzelmével végződött. Az angol ágyuk és gépfegyverek szörnyű pusztítást vittek véghez a felkelők között. A gépfegyverek valóságos lepusztították a lázadókat. A csataterén több mint ezer holttest hever. A kormánycsapatok kétezer foglyot ejtettek.

A felkelők lemészárolták több mint száz község elöljáróját. Az angol katonaságnak és

még akkor is, ha érzelmei ellentétesek. A kormánynak szabad mozgása teljén egyszerűen le volt béklyózva Maniu állandó szervei által, amelyek élén az előző kormánykörtesei állanak. Ez a demokrácia leplezetlen diktatura és ha ennek a kormány véget vet, az alkotmányos uralom rendszerébe lép.

A Lupta ama hire is szervesen idekapcsolódik a választás előtti renderősítő intézkedésekhez, mely arról számol be, hogy Nicoleanu csendőrfőparancsnokot felmentették állásától és helyébe Constantin Dumitrescut nevezték ki. A lap tudni véli, hogy a választási szabadság biztosításának szempontjából nem volt megfelelő Nicoleanu személye. Ugyancsak a Lupta jelenti, hogy a besszarábiai csendőrség vezetésével Mihai volt kolozsvári prefektust bízták meg, akinek személyét olvasói elé úgy állítja, mint nem ismeretlen személyt, különösen így választások idején.

Hírek szerint Cihosky tábornokot, volt hadügyminiszter legközelebb a vezérkar főnökévé nevezik ki, míg Samsonovici eddig vezérkari főnököt a nagyszebeni hadtestparancsnok-ság élére állítják.

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

Argetoianu újabb belügyi intézkedései érthető aggodalmat, sőt riadalmat keltettek az

alatt: — olyan vezérkar, amely nem vesztes és nem veszíthet el választási csatát.

ellenzéki pártokban. Biztos értesüléseink szerint, a pártok között

egy Bucurestiben, mint Kolozsváron tárgyalások folynak. Argetoianu intézkedéseinek parirozására, Kolozsváron a nemzeti-parasztpárt, a szocialisták és a Magyar Párt között folynak megbeszélések

és ezeknek főtárgyát képezi a választások szabadságának biztosítása. Állítólag úgy a városi körzetekben, mint vidéken, közös választásbiztosító bizottságokat szerveznek, amelyek minden törvényes eszközt felhasználnak a visszaélések megakadályozására. Az ellenzéki pártok irásos szerződést kötnek a tiszta választás biztosítására.

A Magyar Párt a választási fronton

Kolozsvárról jelentik: Az országos Magyar Párt központjában ma, szerdán kezdődtek meg azok a vezetőségi ülések, melyek véglegesen lezárják a párt jelölőlistáját. Ma délután az elnöki tanács ült össze, délután pedig a tagozatok elnökei jelentek meg az elnöki tanács előtt és letárgyalták a jelölések kérdését. Az egész jelölti névsor csütörtökön kerül az intéző-bizottság elé.

A Magyar Párt aradmegyei tagozata tegnap kérvényt adott be a fősolgabíróshoz melyben a zónán kívül eső községekre, azaz Fakertre, Szentleányfalvára és Zsigmondházára gyűléseket jelentenek be. A főbíró távollétében egyik tisztviselő azt mondta, hogy a kérvényt csak a főbíró személyesen veheti át. Mikor később magának a főbírónak adták át a kérvényt, kijelentette, hogy ő politikai ügyekkel nem foglalkozik és így az okmányokat nem vette át.

Tegnap olyan hírek terjedtek el a városban, hogy Adam Mihály, a nemzeti-parasztpárt aradi tagozatának jelöltje visszalépett a jelöltségtől. A párt vezetőségénél nyert információk szerint szó sem volt arról, hogy Adam Mihály visszalépjön. A nemzeti-parasztpárt aradi tagozata teljes harmoniában egyezett meg a jelöltek kérdésében.

Meg akarta gyilkolni jötevőit

Egy szekszárdi munkanélküli eivetemedett merénylete — Rálőtt a vendéglátó jószívü emberekre — Meghiusult a gyilkossági kísérlet

Szekszárdról jelentik: Rebek János 51 éves munkanélküli megjelent ma délután Duz Sándor tüzoltó főparancsnok lakásán és szegénységére való hivatkozással ebédet kért.

A főparancsnok Irén nevű nővére, aki a háztartást vezeti, jól megebédeltette a kéregető embert. Rebek, miután elfogyasztotta az ebédet, elővette 6 milliméteres revolverét és

azzal a felé háttal álló Duz Irénre lött, akinek lábát érte a golyó.

A lövések zajára a konyhába rohant a tüzoltó-főparancsnok, aki, mikor belépett, Rebek rászegezte revolverét és elsütötte. A golyó azonban célt tévesztett és a főparancsnok mellett turdott a falba. Duz főparancsnok ezután ráugrott a merénylőre, akit letepert a földre és megkötözte, majd telefonált a mentőknek és a rendőrségért. A mentők Duz Irént kórházba szállították, míg a merénylő embert a rendőrség letartóztatta.

Ehségstrájkoló bankpénztáros

Hatvanöt kilóról harmincegy kilóra fogyott.

Constantából jelentik: Megirta annakidején az Aradi Közlöny, hogy a constantai Medgidia Bank pénztárosát Manolescu Miklóst a rendőrség őrizetbe vette, majd az ügyészségre átkísérte, mert azzal gyanúsították, hogy a pénztárból másfél millió lejt elcsikkasztott. Azóta a vizsgálati fogságban ült Mnaolescu, de semmi tárgyi bizonyítékot felhozni nem tudtak ellene, amiért is a vizsgálat nagyon hosszadalmas és a főtárgyalás napját még máig sem tudták kitűzni. A pénztáros vedonyvedje utján már többször kérte a főtárgyalás kitűzését, de mert az nem történt meg huszonegy nappal ezelőtt éhségstrájk lépett a letartóztatott és testsúlya 66 kilóról 31 kilóra csökkent. Hiába próbálkozott mesterségesen táplálni, semminemű élelmiszert, de vizet sem vesz magához. Tegnap át szállították az ügyészség kórházába és ismét megpróbálták mesterségesen táplálni, de sikertelenül. Constanta polgársága 1000 aláírással ellátott memorandummal kérte az igazságügyminisztert közbelépésre, a vádlott pedig megígérte védőügyvédjének, hogy az igazságügyminiszter döntésére egy hetet vár, addig hajlandó ismét élelmet venni magához, de ha addig sem tűzik ki a főtárgyalást, újra éhségstrájkba lép.

Paul Doumer lett a francia köztársaság új elnöke

Briand a szavazás közben jelöltségétől visszalépett — Kommunisták zavarták meg a történelmi aktus méltóságát — Izgalmas plakátharc előzte meg a választást — A szenátus egységes szavazása biztosította az új elnök győzelmét Brianddal szemben

Az Aradi Közlöny részletes tudósítása a világpolitika váratlan fordulatáról

Versaillesból jelentik: Az egész világ politikai közvéleménye feszült és várakozó figyelemmel tekintett a mai napon a francia főváros nagyszabású eseményére. Franciaország tizenharmadik köztársasági elnökének május hó tizenharmadikán történt megválasztása elé. A francia parlament két házának tagjaiból alakult nemzetgyűlés ma délután két órakor gyűlt össze a versaillesi kastélyban, hogy megválassza a köztársaság új elnökét. A lelke mélyén babonára hajlamos francia néptömegek között, úgy vidéken, mint Párisban a választási izgalom ritkán tapasztalt jelenségekben nyilvánkozott meg. Az uccákat már a kora reggeli órákban sűrű tömegek lepték el és a tarka falragaszokon mindenfelé plakátokat lehetett látni, melyek egymásnak ellentmondva, csupán csak abban egyeztek meg, hogy *mindenkinek a propagandája Aristide Briand, a francia külügyminiszter exponált személyét poentirozta.* A plakátokon az elhunyt Clemenceau háborús-párti Franciaországnak tuzó-nacionálista hível szórták a rágalmak özönét a szélső-jobboldali pártok elnökjelöltje, a Páncuróna eszméjéért harcoló Briandra, akinek győzelmét azonban mégis még a délelőtti órákig az egész világon *hízenyosra vették.* A francia politika ezuttal is meglepetéssel szolgált a világ közvéleménye számára és az ominózus tizenharmadik dátum nem hozta meg a külügyminiszter számára az elnökválasztás várt győzelmét. Az eseményről kapott részletes tudósításunkat az alábbiakban adjuk:

A választás grandiózus előkészülete

A versailles-i kastélyban a választás előkészítésére már hetek óta készültek. Külön telefon- és táviróvonalakat szereltek fel, hogy a választás minden mozzanatáról azonnal tudósításokat küldhessenek mindenfelé. A közönség zarándoklása már reggel korán megindult Versailles felé. Ilyenkor óriási tömegek lepik el Versailles utjait és parkjait. *A multikori elnökválasztáson több, mint 5000 autó állott a versailles-i kastélyhoz vezető széles úton, melyet Soufflot építész még XIV. Lajos idején úgy tervezett meg, hogy az 5000 autó is zavartalanul mozoghatott rajta.* A képviselők és szenátorok régi megszokás szerint a Bourbon-palotához közfekvésként Invalides-pályauvarról indultak Versaillesba közös vonaton. A palotában villásreggelit szolgáltak fel nekik, csak aztán mentek az elnökválasztásra szolgáló terembe. Itt minden különös formalitás nélkül azonnal megindult a szavazás. A választási szabályok szerint három választási menet van megengedve, az első két menetnél abszolút többség szükséges, a harmadik menetnél elég az egyszerű többség, a mai viszonyok szerint tehát *461 szavazatot, minthogy a szenátusnak és a kamarának jelenleg összesen 920 tagja van.*

A döntő órák

A versaillesi kastélyban a szavazókat a nemzetgyűlés elnöke név szerint szólította az emelvényre, ahol a direkt e célú szolgáló szavazó-urna nyert elhelyezést. *Közel két óra hosszat tartott a szavazatok leadása az első menetben és jó háromnegyed órába telt, míg a szavazólapokat felbontották.* Amikor mindenki arra volt felkészülve, hogy az első és a második szavazási menetet sem hozza meg a döntést és így a harmadik menetben fog kialakulni a leadott szavazatok többsége, *általános meglepetésre az abszolút többség már a II-ik menetben kialakult a három köztársasági elnökjelölt: Briand, Doumer és Hennessy között.* Amikor több szavazatot kapott Painlevé, Be-

rard, Maginot és Steeg is,

a II-ik menet abszolút többségét Paul Doumer, a szenátus elnöke kapta, akit így már a második szavazási menetben Franciaország köztársasági elnökének választottak meg.

Briand, miután már az első szavazás lezajlása alatt nyilvánvalóvá vált, hogy Doumer kapja az abszolút többséget, *Tardieu meggyőzésére visszavonta jelölését.* A nemzetközi politika tehát az új fordulattal sem veszíti el karakterisztikus alakját Aristide Briand francia külügyminiszter személyében, aki az elnökválasztás vereségében megújított energiával vesz részt továbbra is a nemzetközi politika irányításában. A francia külügyminiszter, Tardieuvé folytatott megbeszélése után *holnap Genfbe utazik, ahol részt vesz a Népszövetség ülésén.*

Az új elnök pályafutása

Ezuttal is tehát a „nagy nevek” mellett a francia politika hagyományos „középfőmájú” embere győzött. Paul Doumer, a francia köztársaság tizenharmadik elnöke ma hetvennégy éves, 1857-ben született Aurillacban és életének javarészt tanári pályán töltötte el, amelyen mint publicista is nevet szerzett magának. 1888-ban választották be először a képviselőházba és 1895-96-ban pénzügyminiszteri tisztséget is kapott. Politikai pályája ettől kezdve egyenesen ivelt felfelé. Pénzügyministerségétől a kormány bizalma a francia Indochina főkezelőjévé helyezte, amelyben hat évet töltött. Innen visszatérve, 1905-ben a kamara elnökévé választotta, majd 1912. óta a szenátusban fejtette ki közéleti tevékenységét, mint Korzika szigetének szenátora; 1917-ben, a háború legsúlyosabb napjai-

Részletek az elnökválasztás eseményeiből

Párisból jelentik: Az első forduló eredményének kihirdetése után a kormány tagjai tanácskozára gyűltek össze. Briand külügyminiszter közölte társaival, hogy lemond a jelöltségről és a második menetben már nem vesz részt. A folyosón a külügyminiszter megismételte kijelentését és hozzátette, hogy még a holnapi napon el akar utazni Genfbe, hogy résztvegyen a Népszövetség ülésén. Briand külügyminiszter lemondása után kijelentette az újságíróknak, hogy *Franciaország külpolitikája nem szenved változást.* A külügyminiszter genfi utazásával kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy a külügyminiszter genfi utazása nem jelenti egyben azt, hogy továbbra is megtartja a Népszövetségnél viselt pozícióját.

A szavazás második fordulójánál Marroud szenátor, volt közoktatásiügyi miniszter is résztvevett, mint a baloldali pártok jelöltje. A második fordulónál két jelölt vetekedett egymással: Doumer és Marroud szenátor. A második menetben a szavazatok a következőképpen oszlottak meg: Doumer 504, Marroud 334, Painlevé 13, Briand 12, Cachain 11, Braque 2, Maginot 2, Le Breu 1, Berard 1, Steeg 1. Leadtak összesen 893 szavazatot. *Tíz tehérlap is volt az urnában.*

Az elnökválasztó gyűlésen a szavazatok második fordulóján délután hat óra husz perckor kezdődött. Mielőtt a szavazás megkezdődött volna, Dähler alsóelzászi képviselő panaszt emelt, hogy Rigleu elzászi autonomista képviselőre többen adták le szavazatot és

ban 6 rá bízták a tengerészeti miniszterium tárcáját. A háborúban 4 fia esett el. A Briand-kormány 1925-ben volt újabb pénzügyminisztere, amelyről egy emlékeztető parlamenti vihar után, amelynek során javaslatait leszárvasták, lemondott. Mint a szenátus további tagját, a francia felsőház rövidesen elnökévé választotta meg, ahol díszes pozícióját közmegelegedésre töltötte be. *A szenátus bizalmának köszönheti mai győzelmét is,* amelyet Briand felett aratott, mivel a szenátus tagjai szinte kivétel nélkül rászavaztak.

Újabb részletek a szavazásról

A késő éjjeli órákban érkezett jelentések az elnökválasztás érdekesebb részleteiről számolnak be. A nemzetgyűlést ma délután pontosan 2 órakor nyitotta meg Fernand Rabier a nemzetgyűlés elnöke. Öt perccel később megérkezett Doumer elnökjelölt, majd utána pár perccel később Briand is megjelent a nemzetgyűlésen, aki szintén azonnal elfoglalta helyét. Az elnök, miután a nemzetgyűlést megnyitottnak nyilvánította, felolvasta a nemzetgyűlés összehívásáról szóló okmányt. Ezután Duclos kommunista képviselő kért szót, azonban az elnök nem adta azt meg, mivel az alkotmány kimondja, hogy a mai nemzetgyűlésen csakis kizárólag az elnök megválasztása szerepel és felszólalásnak nincs helye. Miután az elnök megtagadta a szót a kommunista képviselőtől, a kommunisták sorában nagy lármára támadt és erőiesen tüntettek az elnök magatartása ellen. Ekkor a szociáldemokraták elmentetésbe fogtak, azonban az elnök zavartalanul folytatta a megszakított okmány felolvasását.

Briand külügyminiszter ma délután pontosan 3 órakor lépett a szavazóurna elé, hogy leadja szavazatát. Amint az emelvényre lépett, ahol a szavazó urna volt elhelyezve, barátai és hívei két percen át tartó lelkes éljenzéssel tüntettek mellette. Amikor Maginot elnökjelölt az urna elé lépett a kommunisták zajosan tüntettek ellene, folyton *Marokkát* kiabálva.

A késő éjjeli jelentések szerint Hennessy elnökjelölt felkérte párttársait, hogy a második fordulón Doumer elnökjelöltre adják le szavazataikat.

A palota előtti téren a szavazás tartama alatt a kommunisták és a „király rikkancsai” között véres verekedés támadt, melynek során számosan súlyosabb természetű sérüléseket szenvedtek. A verekedésnek végül is nagy csapat lovasrendőr vetett véget.

mégsem hallotta nevét az első forduló kihirdetésénél.

A szavazatok leadását este háromnegyed nyolckor kezdték meg és az eredményt 8 óra husz perckor hirdették ki. Érdekes incidense volt az első fordulónak: *Austrie, a híres bankár 1 szavazatot kapott.*

Doumer elnök megválasztása után, fogadta a kormány tagjainak és sok szenátornak, valamint képviselőnek üdvözlését. Az új elnök kijelentette, hogy meg van győződve arról, miszerint Franciaország hű marad ahhoz a belpolitikához, melyet idáig is folytatott. Hangsúlyozta, hogy ő azon lesz, hogy a legnagyobb mértékben megtartsa Franciaországnak úgy belső, mint külső békéjét.

Az elnök jogai

Franciaországban ugylátszik szokássá válik, hogy a szenátus elnökét választják meg a köztársaság elnökének. Downergue, a régi elnök is a szenátus elnöki székéből került az Elysée-palotába. A francia köztársaság elnökét *hét évre választják* és a választás után innepélyesen bevomul az államfő lakhelyéül kiszemelt palotába. Ezt az innepélyes aktust 101 ágyulövés kíséri.

Mikor a francia köztársaság elnöki méltóságáról szó esik, hajlandók vagyunk azt hinni, hogy az elnök egyben széleskörű szuverén jogoknak is birtokában van. Ez nagy tévedés. Az amerikai Egyesült-Államok elnöke, sőt a német államfő is sokkal több jog felett rendelkezik.

A francia köztársaság elnökei már régtől

időktől fogva harcolnak joguk kiszélesítéséért, de mindeddig eredménytelenül. Ugy az amerikai, mint a német köztársaság fejt a nép választja. A francia elnököt ellenben a parlament. Ez utóbbival szemben tehát állandóan függő viszonyban van. A francia köztársaság elnöke tehát nem is tekinthető egyébként, mint a francia nemzet legfőbb reprezentánsának. A kormány, a kamara vagy a szenátus szembehelyezkedhetik vele anélkül, hogy az elnök feloszlatná a parlamentet. Ez utóbbit csak a szenátus beleegye-

zésével teheti meg. Akaratát akár törvény, vagy törvényjavaslat kezdeményezésénél nem kényszerítheti a miniszterekre. Nem adhat amnesztiát. Mindezek a kormányzási aktusok a miniszterelnökhöz és nem a köztársasági elnökhöz tartoznak.

Végül még annyit, hogy elnökké választható minden 21 éves, teljes jogú francia polgár, de nem választható, ha véletlenül tagja valamelyik volt uralkodó-családnak. Bourbon, vagy Bonaparte tehát sohasem lehet a francia köztársaság elnöke.

Rémuralom Spanyolországban

Tovább folyik a templomok és zárdák rombolása — Moszkva irányítja a kommunista bujtogatók munkáját — Titkos rádió-állomásokon át állanak összeköttetésben a zavargók a szovjettel — Sejura hercegprimás elhagyta az országot

A kormány Alfonzot kívánja felelősségre vonni

Madridből jelentik: A spanyolországi határt nem ismerő kegyetlenkedések és pusztítások tetőpontjukat érték el. A nagyobb spanyol városok, a fővárossal együtt, ma olyan siralmas képet nyújtanak, hogy a szemlélők valósággal megdöbbennek, amikor az egykor virágzó városok helyén pusztulást és porig égetett egyházi épületek romjait látják.

MADRIDBŐL jelentik: Gallarza főügyész ma kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy a spanyol gyújtogatások ügyében a vizsgálatot Alfonz exkirály ellen is megindítják, mert bebizonyosodott, hogy ezeket a forrongásokat Alfonz is hathatósan támogatja. Maura belügyminiszter szigorú rendeletet adott ki, hogy mindazokat, akik a gyújtogatásokban és forrongásokban részt vesznek, rögtönítélő bíróság elé állítják és azonnal fűvelik.

Madridi jelentések szerint, Zamora miniszterelnök a rádióban beszédeft mondott, amelyben kihangsúlyozta, hogy a szélső baloldaliak okozták a zavargásokat, noha a szenvedélyek kirobbanását a monarchisták viselkedése idézte elő. Genfi jelentések szerint, Lerrous spanyol külügyminiszter, aki jelenleg Genfben tartózkodik, kijelentette a sajtó munkatársainak, hogy hozzáérkezett értesítések szerint, a spanyol kormány teljesen ura a helyzetnek és a legszigorúbban fognak eljárni Spanyolországnak úgy jobb-, mint baloldali ellenfeleivel, mert csak így lehetséges a rend helyreállítása. A spanyol külügyminiszter Marokkóra vonatkozólag kijelentette, hogy Spanyolország feltétlenül ragaszkodik Marokkóhoz és semmilyen körülmények között sem hajlandó jogairól lemondani.

Rombol a téboly

Granadában a csöcselék ma délelőtt a madridi eseményekhez hasonló vérengzéseket és rombolásokat követett el. Sofra járták az uccákat és az üzleteket a legtöbb helyen kifosztották. A város több kolostorát megostromolta a tömeg és a hatóságok védelmezése dacára felgyújtották. Egész Andaluziában rendkívül feszült a helyzet és a lakosság között agitátorok uszítanak az egyházak ellen. Cordovában szintén súlyos zavargásokra került sor és a csöcselék oly borzalmas rombolásokat végzett itt, hogy a rendőrség végül is erélyesen lépett fel a tüntetők ellen, amiből valóságos harc fejlődött ki a karhatalom és a tüntetők közt, melynek során 4 ember meghalt és rengetegen súlyos sérüléseket szenvedtek. A város borzalmas képet nyújt. Mindenfelé felporzott kolostorok és templomok csupasz falai merednek az ég felé és a város egyetlen vallásos intézménye sem menekült meg a rombolók borzalmas munkájától.

Egyházellenes tüntetések

Az esti órákban Gibraltárból érkező jelentések szerint Gibraltárban és a határon túl mindenütt antiklerikális mozgalmak alakultak. Gibraltárban szintén súlyos zavargások és pusztítások voltak, amelyek a hatóságok erélyes intézkedései dacára még mindig a legnagyobb mértékben dülnek tovább. A csöcselék az egész város rendjét és nyugalma felforgatta és a rendőrség, valamint a katonaság tehetetlenül áll a tüntetőkkel szemben. Ma délben egy több ezer főből álló tömeg megtámadta az összes templomokat és kolostorokat és a ben-

nük lévő rendkívül értékes műemlékekkel együtt teljesen elpusztította. A borzalmas és minden emberi fantáziát túlszárnyaló rombolások az andaluziai tartomány minden városában megismétlődtek. Így nagyobb méreteket öltöttek a pusztítások Algeciras, San Rémus és La Lira andaluziai városokban, ahol a tömeg a templomokból és kolostorokból az összes értékes tárgyakat elrabolta. A rombolók a templomokból kihurcolt szobrok nyakára köteleket kötnek és úgy hurcolják végig a

Gyilkosság a pusztán

Véres vége lett a csárdai mulatozásnak — Ismeretlen támadók agyonverték, majd késsel összeszurkálták egy magyarországi gazdát

Budapestről jelentik: A Pálos pusztán lévő Klivány-csárdában a napokban táncmulatság volt. Hétfőn hajnalban a járókelők a csárda közvetlen közelében egy borzalmasan összeszurkált holttestre akadtak, melyről később megállapítást nyert, hogy az Szemeredy Mihály gazdálkodóval azonos.

A gazdálkodó vasárnap éjjel a csárdában mu-

latott és onnan körülbelül éjfél felé távozott. Az eddigi nyomozás alapján a gazdálkodót az uton többen megtámadták és késszurásokkal megölték. Az orvosi megállapítás szerint a gyanútan emberre egyszerre többen támadtak rá és halálát több késszurás, valamint a fejére mért botütések okozták. A csendőrség a gyilkosság ügyében széleskörű nyomozást indított.

Kisebbségi szenátort akarnak választani a Kereskedelmi és Iparkamarák

A nagyváradai Kamara akciója a kisebbségi jelölt megválasztása érdekében

Nagyváradról jelentik: A választójogi törvény szerint, tudvalevőleg, a kereskedelmi és iparkamarák kerületenként két szenátort választanak. Így választ többek között a kolozsvári kerület, amelyhez Kolozsvár, Nagyvárad, Arad, Marosvásárhely és Dés tartoznak, egy ipari és egy kereskedelmi szenátort. A szavazásra a kamarák igazgató tanácsának tagjai jogosultak s csak ilyen tagok választathatók meg, ha 40-ik életévüket betöltötték.

Három ízben volt már alkalom — 1926-ban, 1927-ben és 1928-ban — hogy a kamarák szenátort válasszanak és minden alkalommal román férfit választottak. Így a kolozsvári kerületet Mircea mérnök (ipari) és Comsa bankigazgató (keresk.) szenátor képviselték. Minden alkalommal kísérlet történt ugyan, hogy egy kisebbségi szenátort is válasszanak, de ez az igyekezet nem vezetett sikerre.

A mostani választásnál az eddiginél is erőteljesebben indult meg az akció, hogy az egyik kamarai szenátor kisebbségi legyen.

A passzivitást be kell ezen a téren tartani, tekintettel arra, hogy a közgazdasági világban a kisebbségeknek speciális érdekei is vannak.

Tegnap a nagyváradai kamarai tanács tagok a választás ügyében értekezletet tartottak és itt felmerült újból a gondolat, hogy békés egyetértés és megállapodás útján keresztül kell vinni, hogy a kereskedői szakosztályok szenátora kisebbségi legyen. A megjelent tanács tagok egyhangulag foglaltak e mellett állást és megkérték a jelenlévő Paximade elnököt is, hogy ezt a jogos törekvést támogassa. Elhatározták, hogy az ipari szenátori méltóság román jelöltivel — t. i. azzal, akinek a személyében megállapodnak — meg fogják beszélni, hogy készek őt a választásnál támogatni, ha viszont az illető kötelezettséget vállal, hogy a kerülethez tartozó román kamarai tagoknál odahat, hogy azok a kereskedői szenátor megválasztásánál a kisebbségi jelöltre szavazzanak.

A kisebbségi jelölt személyéről egyelőre nincs szó, hanem a jogos és méltányos elvi állásponttól. A kamarai tagok remélik, hogy megtalálják a megfelelő személyt.

A vendéglősök országos szövetségével létesített megállapodás szerint

1 pohár rendes **8 lej**
világos **8 lej**

városon, majd a tömeg a kifosztott templomokat sofra felgyújtja és addig marad a helyszínen, amíg a felgyújtott épületek teljesen el nem hamvadnak. Esti jelentések szerint Malagából tömegesen menekül a lakosság Gibraltárba, azonban utközben a tömeg, amelyben a legtöbb a kommunista elem, megállítja a menekülők autót, az autót felgyújtják, míg a bennülőket súlyosan bántalmazzák és mindenükből kifosztják. Valamennyi városból rengeteg pap és apáca menekül Gibraltárba és a hatóságoknál keresnek védelmet.

Madridből jelentik: Sejura spanyol hercegprimás ma délután átlépte a határt.

Dolgozik a szovjet

Az éjeli jelentések arról adnak hírt, hogy Spanyolországban még mindig nem állott helyre a rend. Alicantében több kolostor teljesen leégett. A spanyol kommunisták utasítást kaptak Moszkvából, hogy minden eszközzel segítsék a nép és a munkások forradalmát. A Daily Express értesülése szerint a szovjet Spanyolországba rendelte Trijlisert, a legkegyetlenebb csekavezért, hogy vezesse Spanyolország forradalmosításának további akcióját.

Az antiklerikális tüntetések, templomosztogatások és gyújtogatások eddig letartóztatott tetteseiről az éjszakai órákban kisért, hogy kommunisták és hogy a zavargókat Moszkva pénzezi. Több titkos rádió-állomást foglaltak le, amelyen keresztül állandó összeköttetést tartottak fenn a zendülők Oroszországgal. A köztársasági kormány a monarchista Gemago grótot letartóztatta, az „Union” című lapot pedig beszüntette.

ABBAZIA

Szép tavasz az Adrián.
REGINA HOTEL STEFANIE

Vámmentes zóna. — Redukált árak. — 150 szoba és apartement. —
Fürdőzenekar és házizenekar. — Golf. — Májustól furdőszezon.

Ugyanazon vezetés alatt: PALACE HOTEL.

E. KUNZ.

Az aradi liberálisok igényei és a kormánnyal kötött paktum

Hírek a liberális megyei prefektusokról — Királyi dekretum dr Serban prefektusi kinevezéséről — Dr. Marcus Mihály nyilatkozata — Az aradi Kisiparosok Szövetsége parlamenti képviselőt akar —

Érdekes kombinációk keltek szárnyra a mai nap folyamán Arad politikai köreiből, hogy a kormánnyal paktumot kötött liberális-párt milyen újabb igényeket támasztott a kormánylista győzelmének esérére. Arad városának és a megyének különböző előkelő vezető pozícióinak betöltésével kapcsolatban. Jellemző a megyében máris erőteljesen kialakuló választási front különféle hangulatoktól kísérleteire, hogy az új prefektus, dr. Serban György bucaresti-i utját is fantasztikus kombinációk tárgyává tették. Így tudni vélték, hogy Serban dr.-nak a megyei prefekturával kapcsolatos megbízása csupán delegátusi jelleggel rendelkezik, mert az aradmegyei liberális-párt éppen a kormánnyal kötött paktum folytán igényt tart arra, hogy liberális legyen a megye vezetője. Ezt a kombinációt alátámasztani látszott még a délelőtti órákban is az a körülmény, hogy az aradmegyei liberális párttagozat elnöke, Marcus Mihály dr. vezérigazgató, Moga Romulus dr. rendőr-kvesztor kíséretében megjelent Maicanescu exprefektusnál, akivel hosszasan tárgyaltak.

A kombinációk szappanbuborékjait azonban egyszerre szétfújta az a távirat, amely a késő délutáni órákban érkezett meg a vármegyei prefekturára. A táviratban a temesvári kerületi igazgatóság hivatalosan közli, hogy dr. Serban György aradi kórházi főorvos hivatalos kinevezése az 1599. számú királyi dekretumban már folyó hó 11-én megtörtént. Így tehát a liberális politikai körökben sok kommentárta alkalmat adó kombináció véglegesen megdőlt. Az Aradi Közlöny munkatársának alkalmat volt ez ügyben közvetlenül is beszélni Marcus Mihály dr.-ral, a megyei liberális párttagozat elnökével, aki maga is mosolyogva értesült a szállongó hírekről:

— Egyáltalán semmi alapja nincsen a híreszteléseknek — mondotta Marcus dr. — és mégkevésbé nincs az én személyemmel kapcsolatban. Ha valami változás történik is a liberális részről, úgy az csak a képviselő és a szenátorjelölti listák körül történhetik — füzte hozzá még sokatmondóan.

Amint az Aradi Közlöny legelsőnek írta meg, Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter, aki csütörtökön érkezik Aradra, személyes ittartózkodása kapcsán végleg világosságot derít az egyezményes kormánylista körül szállongó hírek dzsungeljében is. A miniszterlátogatás aktualitása kapcsán kérdést intéztünk Maicanescu Miklós nyugalmazott ezredeshez, dr. Serban prefektus jelenlegi helyetteséhez, aki ezuttal is lekötözött szívélyességgel állott az Aradi Közlöny nagy nyilvánosságának rendelkezésére és a holnapi nap eseményével kapcsolatosan az alábbiakat mondotta:

— Értesülésem szerint — mondotta Maicanescu prefektushelyettes — Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter ur Manoilescu Mihály ipariügyi miniszter ural holnap reggel érkezik vonaton Bucurestiből Temesvárra. Ionescu Sisesti miniszter ur délután három órára jelezte érkezését az aradmegyei prefekturára, ahová minden valószínűség szerint autóján jön át. A miniszter ur magával hozza a kormány teljes jelölőlistáját, amelyen természet-

Ráomlott a ház egy családra

A család fő a romok alatt lelta halálát.

Budapestről jelentik: A Dunaharaszti közelében lévő Gálszöllősen ma délután 11 és Péter gazdálkodó agyaghól készült háza a nagy esőzés következtében beomlott és a gazdálkodót, valamint három gyermekét maga alá temette.

A még idejében érkezett segítség a gyermekeket meg tudta menteni, a gazdálkodó azonban a romok alatt lelta halálát.

szérség a paktumos pártok jelöltjei is, tehát az aradmegyei liberális-párt s a német-szászsváb pártok jelöltje szerepel. A miniszter ur táviratilag jelezte, hogy ide érkezése után megbeszélést kíván tartani a megye agrár ügyeinek vezetőivel, akiket fel fog kérni arra, hogy az agrár-reform még megoldásra váró problémáit a legelső sorban vegyék rendezés alá. Még ma is 37 község van Aradmegyében tudomásom szerint, amelyekben az agrár-reform rendelkezéseinek nem szereztek kielégítő érvényt. A miniszter ur konferenciája végleges rendet kíván teremteni ebben a kérdésben is.

— Pénteken délelőtt — folytatta tovább érdekes felvilágosításait a megyei prefektura helyettes vezetője — a definitív kormánylista neveit közli az érdekeltekkel a miniszter ur. Ez ügyben külön értekezletet hívott össze, ahol ismertetni fogja a kormány intencióit is a választási propaganda körutakra vonatkozólag. Pénteken délután az ötórás curti-

Schütz Henrik dr.: — „Az aradi zsidók minden időben egynek érezték magukat a magyarsággal”

Az aradi zsidó hitközség elnöke

nyilatkozik — „Nem lehet őket ütni közénk és a ma-

gyarság közé!” — Hány Fischer dr. van Kolozsvárott? — Játék a listavezetőkkel

Aradon a napokban alakult meg az Országos Zsidó Párt aradmegyei tagozata, mely azt hirdeti, hogy a zsidóság összességének nevében kezdte meg akcióját. Arad zsidó választású magyar választópolgársága ellenérzéssel fogadta ezt a beállítást. A helyzet tisztázása szempontjából felkerestük dr. Schütz Henriket, az aradi izr. neolog hitközség elnökét, hogy mondja el véleményét az aktuális kérdésről és az aradi zsidóság lelkületének magyarságáról. Schütz dr. a következőkben válaszolta a helyzetet:

— Dr. Fischer Tivadar, az Országos Zsidó Párt központi elnöke, mint ismeretes, levelet intézett az összes romániai politikai pártok elnökeihez, amelyben hivatalosan közölte velük, hogy az Országos Zsidó Párt megalakult. Ezt a levelet az „Új Kelet” című lap május hatodik számában szövegesen leközölte. A levélből megállapítható, hogy nyilvánvalóan cionista alakulatról van szó. Mert hiszen azt írja a Zsidó Párttól, „egyesült és egységes szervezet, amely hivatva van megvédeni ama román állampolgárok érdekeit, akik etnikai származásukra nézve zsidók.” A levél elolvasása után azok, akik azért léptek be az Országos Zsidó Pártba, mert a nyert felvilágosítások után azt hitték, hogy nem cionista alakulatról van szó, felvilágosításért fordultak Adler Tiborhoz, az aradi tagozat elnökéhez, aki viszont Kolozsvárra írt pontos információkért, ahonnan dr. Fischer elnök és dr. Klein ügyvezető elnök sürgönyileg arról értesítették, hogy Fischer Tivadar levele tévesen jelen meg a hivatalos lapjukban.

— A kevésbé beavatottak kedvéért meg kell jegyezni, hogy Kolozsváron két Fischer nevű zsidó ügyvéd van: dr. Fischer Tivadar és dr. Fischer József. Mind a kettő általánosan ismert cionista vezetők, akik közül Tivadar az Országos Zsidó Párt központi elnöke, míg dr. Fischer József az erdély-bánati tartományi tagozat elnöke. A sürgönyt, amelyben azt jelentik ki, hogy Fischer Tivadar levele tévesen lett leközölve, Fischer József küldötte Aradra. Már pedig a nem cionisták szempontjából megnyugtatóbb lett volna, ha ezt Fischer Tivadar jelentette volna ki, aki az ismer-

Kiváló
ujdonságok
KERPEL könyvtárban.
Havi díj 40 Lej
A könyvek ujak és tiszták.

gyorssal hagyja el Aradot a földművelésügyi miniszter, akit lesz szerencsém nekem is elkísérni, mivel itteni megbízatásom lejár és új megbízatásom régi lakóhelyem közelébe szólít vissza. Amint tudják már, Argetoianu belügyminiszter ur, akivel Bucurestiben alkalmam volt hosszabb megbeszélést folytatni, felkért arra, hogy Dolj megyében vállaljam a kormány képviselőlistájának jelöltségét. Így tehát el kell hagynom az önök szimpatikus városát, amelyet alig egy hetes ittartózkodásom alatt alkalmam volt őszintén megismereni.

Maicanescu prefektushelyettes ezután közölte, hogy ma délelőtt az aradi Kisiparosok Szövetségének egy delegációja járt nála, mely kérte intervencióját annak érdekében, hogy érdeksoportjuk hivatalos képviselőhöz jusson a kormány jelölőlistáján is. A prefektushelyettes a bizottságot arra szólította fel, hogy igényüket közöljék közvetlenül a holnap Aradra érkező Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszterrel, aki a leghivatottabb arra nézve, hogy meghallgassa őket.

retes levelet írta és egyuttal közzé tette volna a levelének helyes szövegét is, ami azonban eddig nem történt meg. De ha bárkinek kétsége volna még aziránt, hogy tényleg egy nyilvánvalóan újabb cionista alakulatról van szó, az kísérje figyelemmel az Országos Zsidó Párt jelölő-listáit. Minden magyar érzésű zsidó meg fog győződni róla, hogy olyan megyékben, ahol tömegesebben laknak zsidók és ahol ennek folytán az országos arányszám segítségével kilátás nyílik arra, hogy az Országos Zsidó Párt jelöltjei között egy jelöltet meg is választhatnak, — ott listavezetőnek bizonyosan cionistát jelölnek. Nem cionista listavezetők pedig azokban a megyékben vannak, ahol a sikerre való kilátás egyáltalán el sem képzelhető, így tehát a Zsidó Párt tagozatai csak az országos arányszám feljavítására szolgálnak.

— Az aradi zsidók — fejezte be nyilatkozatát Schütz Henrik dr. — minden időben, jöben és rosszban egynek érezték magukat a magyarsággal. Kulturájuk, nyelvük magyar. Meg vagyok győződve róla, hogy az aradi zsidóság most sem kíván eszköz lenni azok kezében, akik őket akarnak ütni közénk és a magyarság közé.

Az aradi mozik mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órákor:

CENTRAL MOZGÓ: Erdélyi premier. MÁMORKE-RINGÓ. Szerelmi dráma, melyben a táncnak és dainak sorsdöntő szerepe van. A szépséges Mady Christians, a bájos Trude Berliner, a ragyostillú Hans Stüwe és a kitűnő hangú Walter Jazkuhn, a berlini Operaház tenora viszik a főszerepeket. (Kezdéskor az ajtókat bezáriák).

SELECT MOZGÓ: Utójjára. RUDI FÖHADNAGY UR! Der schöne Gigolo.) Muzgalmas szerelmi történet a háború utáni értékuhabások idejéből, amikor kártyák törték derékban és ismeretlen alakok emelkedtek a felszínre. Főszerepekben: Igo Sym, Anita Dorris, Harry Nestor, Betty Astor és Erna Morena.

ELITE MOZGÓ: Negyed 8 óra, negyed 10 órákor. Rényi BUNÁTOROKLÉS. Szexuálpatológiai irányú dráma. Főszerepekben: Walter Rilla, Valery Boothby, Fritz Alberti.

GRADISTE MOZGÓ: 7 és 9 órákor. Új műsor. A T... KIS SZÖNY. Társadalmi dráma, főszerepekben Madge Bellamy.

H I R E K

A Magyar Házért!

Felhívás minden magyarhoz!

Mindenki érezte, több, mint egy évtizede, hogy nagy szükségünk lenne nekünk, aradi magyaroknak, egy olyan intézményre, amely magához vonzza, magába foglalja a politikán kívül is a magyarságot, társadalmi rétegződésre, vallásra való tekintet nélkül, ahol otthon találhat a magyar akkor, amikor verejtékező munkája után, sorstársaival társadalmi és kultureletet akar élni.

A bennünket jellemző nagyfokú nemtörődomség, a kisebbségi sorsnak nem teljes mértékben való felismerése, párosulva a nagy összeomlás által előidézett fásultsággal, amely csak egy-egy választásnál engedett fel, okozta, hogy nekünk még ma sincs olyan otthonunk, amely kizárólag a magyar társadalmi életnek, a magyar művelődésnek szolgálatában állana.

Láthattuk pedig saját szemünkkel, hogy régi időkben a románság hogy alkotta meg Aradon is, másutt is nemzeti házait, láthattuk és látjuk itt is és az egész világon, hogy a németiség hogyan állítja fel egyik otthonát a másik után. Láttuk, de meg nem értettük és nem tanultunk.

Most azonban az álomból felráz bennünket egy felhívás, mely magyar otthon akar felépíteni. Szegények adjatok filléreteket, gazdagok adjatok bőkezűen, hogy megvalósulhasson s ne csak ábránd maradjon a Magyar Ház! Mert ha megépítjük ezt a házat, akkor minden politikai összetartásnál erősebb pillért építettünk kisebbségi sorsunk megjavítására.

Aki ad e célra, nem ajándékot ad, mert adománya arányában, mint részvényes, tulajdonosa lesz a háznak, aki pedig elsőbbségi részvényt jegyez, annak ellenértékét néhány éven belül sorsolás útján fogja visszakapni. Az alapítók elképzelése és terve szerint a Magyar Házban elhelyezést fog találni minden magyar társadalmi és közművelődési intézmény, ahol előadó-terem, olvasó-terem, könyvtár, játéktér, nyáron pedig kerthelyiség fog rendelkezésére állni.

Járuljunk tehát filléreinkkel és ezreseinkkel a magyar ügy oltárához s fel fog épülni a magyar lélek imádságos háza.

Dr. Löcs Rezső.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Tulnyomóan derült idő várható, a nappali felmelegedés fokozódásával.

— **Költözködés a városházán.** A mai nap folyamán a város gazdasági ügyosztálya az emeletről a földszintre költözött le, míg helyére holnap a város mozirodája hurcolkodik. A moziroda helyiségeibe a város anyakönyvi hivatalának megnagyobbodott adminisztrációja kerül.

— **Harmadik osztály a Rapid-vonaton.** A vasutagazgatóság a május 15-iki menetrendváltással egyidejűleg a Bucuresti—Cernauti és a Bucuresti—Constanta között közlekedő Rapid-vonatokhoz harmadosztályú kocsit is csatoltat, hogy a harmadosztályú utasok is igénybe vehessék ezeket a vonatokat. Az erdélyi Rapid-vonal, amely Bucuresti—Nagyvárad között közlekedik, még nem kapott harmadosztályú kocsikat, de valószínűnek tartják, hogy erre a vonatra is beállítják azokat.

ORTNER cipőszalonja és orthoped cipészete Arad, v. Salac-uca 5. sz. alatt

— **Autószerencsétlenség az aradi állomás közelében.** Tegnap este fél nyolc órakor autószerencsétlenség történt az állomás közelében levő Horváth-féle étterem előtt. Polónyi János, az 559-es autótaxi sofőrje oly szerencsétlenül ment neki kocsijával egy villanypóznának, hogy az autó izépporrá, zúzódott, Polónyi pedig több súlyos sebesüléssel kívül eltörte balkariát. A megindult nyomozás kiderítette, hogy a szerencsétlenséget féktörés idézte elő. A sofőr állapota nem veszélyes.

Hosszu használatban minden gép és szerkezet romlik és kopik. Az emberi szervezet is elhasználódik az évek folyamán. Frissítse fel az elhasznált szöveteit és életanyagokat Ovomaltine rendszeres használatával.

Az aradi zsidó nemzeti szövetség benyújtotta jelölőlistáját

A Bratianu György pártjának aradi tagozata megtartotta jelölő ülését — Dr. Hans Beller az aradmegyei németiség jelöltje propagandautra indul

Az ujonnan megalakult zsidó nemzeti szövetségnek egy küldöttsége kereste fel ma délután Hargot György dr. törvényszéki főnököket, hogy a küszöbön álló képviselőválasztásokra megejtsék hivatalosan is a jelölést. A küldöttséget Singer Jenő dr. aradi ügyvéd vezette és átnyújtotta a jelölő-listát a törvényszék főnökének, aki a jelölők jogosultságának megállapítása után a listát elfogadottnak jelentette ki. A zsidó nemzeti szövetség önálló listája a szavazólapon a hetedik helyre kerül és a következő jelöltek neveit tartalmazza: iltói Adler Tibor, Wiesel Jenő az orth. izr. hitközség elnöke, Koch Dániel kereskedő, Bornstein Sándor kereskedő, Singer Jenő dr. ügyvéd, Grünstein Ármin kereskedő, Vajda Jakab dr. ügyvéd, Goldberger Manó dr. orvos, Szenes Henrik kereskedő.

A liberális-párt Bratianu György frakciójának aradi csoportja megtartotta jelölő-ülését, amelyen megállapodtak abban, hogy a kamarai és szenátusi választásokon milyen listákkal indulnak. A párt a következő jelölő-listát állította össze:

A szenátusi választásokon Albu Cornel dr. aradi ügyvédet és Lázár Sándor dr. kisenői ügyvédet állítják küzdelembe. A kamarai választások vezető jelöltje Vaitoiu Arthur tábornok, Ispravnic Sever dr., Costea György

— **Áldozócsütörtök.** A katolikus egyház egyik legemlékezetesebb ünnepe ez a pirosbetűs örömnép, amelyet Áldozócsütörtök címen jelöl a kalendárium. Husvét után a negyvenedik napon, az Ur Jézus menyemenetelének napját ünneplik a katolikus hívők, annak a napnak az évfordulóját, amikor a Mester elbucszott tanítványaitól, hogy befejezve földi küldetését, megtérjen Atyjához. De az elválás fájdalmas pillanatát megkönnyítette, új remény fényével világította be a bucsuszó: „En veletek vagyok minden nap, egészen a világ végezetéig!”...

— **Szegeden jubilál az egykori kolozsvári egyetem.** Budapestről jelentik: Május tizenhetedikén lesz a Kolozsvárról Szegedre költözött egyetem alapításának 350 éves jubileuma. Az egyetemet Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király alapította.

— **A vonat elé vetette magát egy ismeretlen fiatal leány.** Budapestről jelentik: A nyugati pályaudvaron tegnap délután egy jól öltözött, 20 éves leány a mozdony kerekai alá vetette magát. A mozdony a szerencsétlen leánynak mindkét lábát levágta, testét pedig rettenetesen összeroncsolta. Igazoló iratot nem találtak nála és így személyazonosságát mindez ideig nem sikerült megállapítani.

„LYA” sós a sörhöz a la Wien

— **Borzalmas moztüz tizenhét halottal.** Tokaido félsziget Simedki nevű városkájában borzalmas moztüz volt tegnap este. A tüzet robbanás idézte elő. Menekülni a rettenetes ijedelemben és fejetlenségben lehetetlenségnek bizonyult. A halottak száma tizenhét, a súlyos sebesülteké több mint ötven.

— **Kifosztottak egy bucaresti-i zsidó templomot.** Bucurestiből jelentik: Tegnap éjjel a Str. Forisor 123. szám alatt levő ortodox zsidó templomban vakmerően végrehajtott betörés történt. Ismeretlen tettesek elfürészelték a templom ablakának külső rácsát, azon keresztül behatoltak, feltörték a tóraszekrényt és különböző templomi szerek elemelésével körülbelül 10.000 lej kárt okoztak a hitközségnek. A nyomozás az ismeretlen tettesek kézrekerítésére megindult.

— **Baj van Fischl kalapácsa körül.** Kecskemétről jelentik: A kalapácsgyilkos Fischl ellen a vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot. A vizsgálat során Fischl azt a szennázós nyilatkozatot tette, hogy a bűnjelképpen szereplő kalapácsok között egyikben sem ismer arra, amelyikkel a gyilkosságot elkövette.

dr., Sárbu György dr. és Demian Aurel dr. ügyvédek a sorrend szerinti jelöltek. A jelölő-listákat a legközelebbi napokban nyújtják be az aradi törvényszék elnökségén.

Az aradmegyei prefekturán ma megjelent Hans Beller dr. ujaradi ügyvéd, aki hosszabb megbeszélést folytatott a Bucurestiből visszaérkezett Maicanescu Miklós volt prefektussal, aki dr. Serban György, Aradmegye ujonnan kinevezett prefektusának visszaérkezéteig újra átvette a megyei adminisztráció vezetését. Beller dr. tudomására hozta a kormány aradi képviselőhelyettesének, hogy a német-szász pártnak a kormánnyal létrejött paktum-egyezménye értelmében a párt Aradmegye németiségének képviselőjévé őt jelölte ki a választásra. Ezzel kapcsolatosan kérte Maicanescu prefektust, hogy a választási propaganda-környetének megtartása érdekében állítsa ki számára a megfelelő gyűlések tartását jóváhagyó engedélyt.

A prefektus helyettese, Beller dr. kormánypárti képviselőjelölt kérelmének azonnal eleget is tett és 3228. számú engedélyt kiadta számára, Érdekes, hogy mindezek az aradmegyei magyar párti tagozat hasonló célú kérvénye még nem került elintézésre, mivel a divízió parancsnoksága még nem látta el a kötelező ellenjegyzésével. á

Teianu mesebeli gazdagsága

A kormányhoz közelálló sajtó teleplezése az egykori pénzügyi államtitkárról.

Kolozsvárról jelentik: A liberálisok kolozsvári napilapja, a „Natiunea” mai számában a következő feltűnő tudósítást közli: „A feketeszepánama döbbenetes arányokat ölt. A volt pénzügyi államtitkár és a bihari szeszerek választottjának neve mindinkább a botrányos panama előtérbe lép. Az ilfovi s kolozsvári törvényszékek ügyeszei megkezdték a nyomozást C. Teianu mesebeli meggazdagodása tárgyában.

A gyanúsítások, amelyek a feketeszesszel kapcsolatban Teianura estek, mind több jogi alapot kapnak. Egyes hírek szerint a volt pénzügyi államtitkár svájci bankokban és készpénzben elhelyezett vagyona eléri a félmilliárd lejt. Belföldi ingó és ingatlan vagyona még túlhaladja ezt az összeget. E vagyon szerzésének a kivizsgálása sürgős és szigorú eljárást igényel.

— Nagyon jellemző — írja tovább a lap. — hogy Teianu Constantin neve nem szerepel egyetlen nemzeti-parasztpárti választási listán sem. A közeljövő fényt fog deríteni erre a titokzatosságra”.

— **Esküvő.** Löwinger Iréne és Fon Miklós folyó hó 17-én, vasárnap délután fél 4 órakor tartják esküvőjüket Kisjenőn. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ingyencukor a munkanélkülieknek.** Ma délután a város jóléti hivatala folytatta akcióját a munkanélküliek nyomorának enyhítése érdekében. Az elmúlt napokban befejezett szalonna-kiosztás után ma egyenlő fejadagu cukor került kiosztásra, amelyet az aradi Cukorgyár ajánlott fel.

— **A serdülő ifjuságnak reggel felkeléskor egy-egy kis pohányi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni,** mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermekklinikákon a Ferenc József vizet már a kiesinyek makacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A hegyaljai vasut igazgatósága közli,** hogy személyvonatai folyó hó 15-től kezdődőleg, továbbra is, vagyis az új középeurópai időszámítás bevezetése után is, változatlanul a jelenleg érvényben lévő menetrendben ki-tüntetett időadatok szerint fognak közlekedni.

Hitel nincs!

Egy kifliárus nagyjelentőségű elhatározása.

A Creditanstalt körüli izgalmak még el sem ültek és mára már újabb nagy megrázkód-
tatás érte Arad közgazdasági életét és követ-
kezményei ma még kiszámíthatatlanok.

A szerkesztőségünk kapuja előtt székelő
kifliárus az idők parancsoló szükségességét
megértette, annak konzekvenciáit levonta, mint
azt mondani szokás és beszüntette a hitelt.

Őt már a pár éves szomorú tapasztalat
reáveztette arra, amire a kereskedők még min-
dig nem jöttek rá, hogy a normális kereskedel-
mi élet egyetlen biztos bázisa a készpénzület
és mielőtt üzlete alapját a hitelezések megren-
díték, kitétte a táblát: Hitel nincs.

A cég vezetője már a státus összeállításán
dolgozik, hogy új üzleti irányelvek megkezd-
ésekor az aktívák és passzívák teljesen tisztu
képet lássa.

Az aktíva negyven kifli á 2 lej, és 15 zsem-
le á 2 lej összesen 110 lei.

Az aktívákhoz tartozik még 172 lej künn-
levőség is számlakivonatok alapján, de ebből
84 lej dubiozt a kéteskövetelések számlájára
kell írni. Ez az utolsó tétel érte meg a keres-
kedőben azt, hogy az egész vonalon beszünteti
a hitelt, hiszen a hitelbe kiadott értéknek több
mint ötven százaléka kétes.

Alkalmam volt a főnöknővel személyesen
is beszélni és az aradi piacra olyan súlyos el-
határozásáról meginterviewolni.

— Elhatározásom a rettentő gazdasági kri-
zis következménye. — mondta a főnöknő —
a pénztelenség nyomasztó hatását üzletem is
megérzi. A künnlevőségek legnagyobb része
abból származik, hogy jól öltözött urak vélet-
lenül otthon felejtik a pénztárcájukat, selyem
ruhába öltözött nagyságúknak rendszerint nin-
csen aprópénzük és ha vállalkozom a 20 lejes
felváltására, nem fogadják el, mert nem szere-
tik a sok aprópénzt, de a 20 lejest még egyetlen
egyszer sem mutatta meg egyik vevőm sem. A
szobalányokkal már sokkal könnyebb a dol-
gom, mert ha nem fizet, szépen visszaveszem
az árut és nem szolgálom ki, de a finom urak
és nagyságokkal nem tehetem azt meg. Gon-
dolkoztam már azon is, hogy valamelyik rész-
letcsoportba beiratkozom én is a kellejes kifli
hat és fél hónapra való részleteladása céljából.
De az én üzletem nem bírja meg a kamatvesz-
tességeket. Ez az oka annak, hogy kitétem a
táblát: nincs hitel.

Értesüléseim szerint a bankok ebben az
ügyben még nem foglaltak állást, bevárják
amíg a kereskedelmi kamara dönt. Sz. K.

— Elindult a cseh delegáció Genfben. Prá-
gából jelentik: Csehszlovákia részéről ma in-
dult el a genfi delegáció Benes Eduard külügy-
miniszter vezetésével. A delegációban részt-
vesz Konta meghatalmazott miniszter, Fried-
mann külügyi osztálytanácsos, Dvoracek
igazságügyi osztálytanácsos, Kucsera és Hen-
dok osztálytanácsosok, Krcmar jogi szakértő
csak holnap utazik Genfben.

— Mozart-emlékermek. Bécsből jelentik:
Május 18-án 2 schillinges érméket bocsájt ki
az osztrák kormány, amelynek első oldalán
Wolfgang Amadeus Mozart büstéje díszelg.
A köríráson a zeneszerző neve mellett,
1756—1931. évszámok szerepelnek.

— Három emberre ráomlott a bánya.
Monorról jelentik: Bartos István, Gál Sándor
és Bán Károly legények a határban lévő
agyagbányába mentek, hogy ottan kocsin
agyagot szállítsanak a faluba. Amint az agya-
got a kocsira lapátolták, a bánya nagy robaj-
jal beomlott és a három legényt maga alá te-
mette. Gált és Bánt sikerült a beomlott bányából
kimenteni, azonban Bartos Istvánt,
amikor megtalálták, már halott volt.

— Borzalmas autószerencsétlenség. Po-
zenből jelentik: Eisack mellett, ma délután
borzalmas autószerencsétlenség történt. Egy
autó, amelyben a soffőrön kívül, még gróf
Kunigl Nándor és egy Bleichner nevű biztosí-
tási tisztviselő ült, 40 méter magasságból egy
szakadékba zuhant. A gróf azonnal meghalt,
míg a tisztviselő és a soffőr életveszélyes sé-
rüléseket szenvedtek. Az autó pozdoriá-
vá tört.

Revízió alá veszik az aradmegyei tanácsok felosztásának ügyét

Erdekes belügyminiszteri rende-
let az aradmegyei prefekturán

— Senki sem tudja, mi az oka ennek a miniszteri intézkedésnek —

Rendkívül érdekes körtávirat érkezett ma
a belügyminisztériumból az aradmegyei pre-
fekturára. A táviratot a belügyminisztérium
az ország valamennyi megyei prefekturájá-
nak megküldötte, tehát országos jelentősége
van. A távirati körrendelet, amely Nicola-
u belügyminisztériumi igazgató aláírását
viseli, valóban országos jelentőségre tarthat
igényt, amennyiben a megyei községtanácsok
ügyében hozott újabb meglepetésteltő in-
tézkedést.

A távirati körrendelet hivatkozással a
belügyminisztériumnak arra a régebbi rende-
kezésére, amely a 14.036—929. számú királyi
dekrétum alapján, számos községi tanácsot

— Férfitarandoklat Máriaradnára. Az aradi
Credo-egyesület a jövő vasárnap, május hó 17-én
nagyobb férfitarandoklatot rendez Máriaradnára.
A tarandoklat különvonaton reggel 6 órakor indul
a Hegyaljai villamos állomásról és a vezetőség szí-
vesen lát olyan férfitarandokokat is, akik ezidő-
szerint még nem tagjai a Credo-egyesületnek. A
tarandoklatban részt vesz a nemrég alakult karho-
likus ifjusági egyesület is a maga énekkarával. A
tarandoklat a délelőtti átutazásban töltik, déli
egy óraker közösen megebédélnék, a délutáni időt
pedig a vidék megtekintésére fordítják és este 8
óraker érkeznek vissza Aradra.

— JÉGELŐFIZETÉSEKET felvesz Reusz
Sándor-cég jéggyára, Bul. Reg. Ferdinand 33.
Telefon 141.

— Az aradi víz feljavítása. Ma ülésezett a vá-
rosházán az a bizottság, amelyet a nagytanács az
aradi víz minőségbeli feljavítása érdekében teendő
intézkedések javasolására küldött ki. A bizottság
szükségesnek tartotta, hogy végleges javaslatainak
a nagytanács elé nyújtása előtt egy niabb albi-
zottság tegye meg javaslatait. Ezért Meszlényi
Ambrus, Simay és Klein mérnöktagjait, valamint
dr. Cucu városi főorvost és Butoiescu vízüzem
igazgatót kérték föl, hogy vizsgálják felül az aradi
vízvezetési hálózat egyes szakaszait és mielőbb
tegyenek érdemleges jelentést tapasztalataikról a
bizottságnak.

— A párisi rendőrség egy aradi lakos iránt ér-
deklődik. Az aradmegyei prefekturára ma érkezett
meg a párisi rendőrség távirati megkeresése, a
melyben 24 órán belül felvilágosítást kérnek egy
bizonyos Czeisler Ferenc kétegyházi születésű,
állítólagos román állampolgár felől. Az aradmegyei
prefektúra a párisi rendőrség megkeresését átküldte
az aradi rendőrközpontnak.

— A WIZO felkéri mindazon hölgyeket, akik a
bazárban közreműködnek, hogy iverekkel ma, csüt-
örtökön délután 5 óraker a Zsidó Kulturházban
okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— Áll a sztrájk a Ganz-gyárban. Budapestről
jelentik: A Ganz-gyári munkássztrájk ügyében
egyelőre még semmi változás sem történt. A
sztrájkoló munkások bizalmi férfiai ma délelőtti
tanácskozásokat folytattak a gyár vezetőségével,
azonban ezek a tárgyalások nem vezettek ered-
ményre. A munkások ugyanis nem hajlandók elfo-
gadni a gyárnak azt a feltételét, hogy a munkásve-
zérek garantálják, hogy többé ehhez hasonló esetek
nem fordulnak elő. A gyár viszont csak abban az
esetben hajlandó a három beszüntetett üzemben a
munkát újból megindítani, ha a munkásvezetők ga-
rantálják a rendet.

— Enyhítést kaptak a tiszazugi per elítélteit.
Budapestről jelentik: A Kuria ma foglalkozott a
tiszazugi arzénes bűnper négy vádlottjának ügyé-
vel. A halálbüntetéssel sújtott Lipka Pálné bünte-
tését életfogytiglanra, Sebestyén Bálintné életfogy-
tiglani büntetését tizenöt évi fegyházra változtatta
át. Köteles Istvánné és Holba Károlyné büntetését
a legfelsőbb fórum helybenhagyta.

— U. Éghy Ghyssa növendékeinek moz-
gásművészeti előadása 20-án este a téli szin-
házban. Jegyek a pénztárnál.

felosztott az egész országban, ennek a ren-
delkezésnek a mielőbbi haladéktalan revízió-
ját rendeli el. Utasítja a megyei prefektúra
vezetőjét, hogy haladéktalanul állítsa össze
mindazon községtanácsoknak a pontos listá-
ját, amelyeket a belügyminisztérium az 1928.
év november 15-től kezdődőleg, 1929. decem-
ber 9-ig felosztott.

A miniszteri körrendelet élénk feltűnést
keltett az aradmegyei prefekturán, ahol hol-
nap kezdik meg a kért kimutatás összeállítását.
Politikai körökben egyelőre még nem lát-
ják tisztán, hogy Argetoianu belügymi-
niszternek mi a szándéka a felosztott köz-
ségi tanácsok országos revíziójával, de intéz-
kedését máris élénken kommentálják.

Az aradi Magyar Párt propaganda-naptára

Az aradi Magyar Párt megyei propaganda
gyűléseit az alábbi sorrendben tartja meg:

Május 17-én vasárnap: délelőtti 9 óraker
Feketegyarmat, 11 óraker Nagyzerind, délután
4 óraker Vadászi, délután 6 óraker Simonyi-
falva, dr. Parecz Béla, dr. Olosz Lajos és
Purgly László. Délelőtti 11 óraker: Zimándköz,
déli 12 óraker Zimándfalva, délután 4 óraker
Szentanna és délután 6 óraker Fazekasvar-
sánd: Takácsy Miklós, Ijjártó Sándor, Korossy
György dr. és Velcsov Géza dr. Délelőtti 11 óra-
kor: Borosjenő, délután 3 óraker Silingyia,
délután 5 óraker Dezsőháza: dr. Somló Armin
és Zima Tibor.

Május 24-én vasárnap: délelőtti 9 óraker
Gáji-tanyák, 10 óraker Pécska, délután 4 óra-
kor Kispereg és Torna, délután 6 óraker Sze-
derhát: dr. Barabás Béla, dr. Parecz Béla, Ij-
jártó Sándor, Lellik István dr., Purgly László
és Boczán János. Délelőtti 11 óraker: Szapárli-
get, 4 óraker Kisjenő és Erdőhegy, 6 óraker
Simánd: Takácsy Miklós, dr. Olosz Lajos, dr.
Justh János. Délelőtti 11 óraker: Borossebes,
délután 4 óraker Csermő: dr. Nagy Sándor,
Juhász Gábor és Silber Ignác dr., fél tizenegy
óraker: Szentleányfalva, 12 óraker: Fakert,
délután 5 óraker: Zsigmondháza: Lantos Mik-
sa, dr. Szuchy Pál és Révész Mór.

Május 25-én hétfőn: délelőtti 9 óraker
Kisvarjas, 10 óraker Nagyvarjas, fél 12 óraker
Nagyiratos, fél 4 óraker Kisiratos és 6 óraker
Szentpál: dr. Parecz Béla, Ijjártó Sándor és
Purgly László. Délelőtti 11 óraker Pankota, dél-
után 2 óraker Galsa, délután 4 óraker Világos,
6 óraker Ghioroc: Takácsy Miklós, dr. Velcsov
Géza és dr. Justh János. Délelőtti 11 óraker:
Székudvar, 4 óraker Varsánd: dr. Olosz Lajos,
Lantos Miksa. Délelőtti 11 óraker Radna, dél-
után 4 óraker Soborsin: Juhász Gábor, Zima
Tibor, Páur István és Bérczy Lajos.

— „Gyáva voltam“... Budapestről jelentik:
Ma délután a Tököly-ucca 8. számú házában ötö-
dik emeletéről az uccára vetette magát egy fiatal-
ember és borzalmasan összeroncolt testtel terült
el a kövezeten. Az öngyilkos fiatalember zsebeiben
mindössze 13 fillért, egy H. M. monogramos zseb-
kendőt és egy cigarettapapírt találtak, melyen a
következő felírás állott: „Gyáva voltam“.

— Az „Aradi Polgári Jótékony Nőegylet“
ezuton is tudatja tagjaival, hogy e hó 17-én,
vasárnap délután 5 óraker, az „Uri Nők Ott-
honá“-ban, Doamna Balasa (Demeter-ucca) 1.,
uzsonnával egybekötött ünnepélyt rendez,
melyre ugy a tagokat, mint a vendégeket szí-
vesen látja az elnökség.

— Bedeus zsebmenetrend nyári kiadása
megjelent.

— Erdélyi Turista. Most jelent meg Románia
legelterjedtebb és legterjedelmesebb turista-folyó-
iratának ezidei első száma. A folyóirat rövid fem-
állása óta is jelentékeny mértékben terelte rá a bel-
és külföld érdeklődését Erdélyre és a jövőben is
fontos szerepet kíván betölteni Erdély turisztágá-
nak és idegenforgalmának fellendítése érdekében.

A Rothschild-bank összeomlásának kulisszatitkai

140 millió schilling veszteséget ismer be hivatalosan a Creditanstalt vezetősége — Az osztrák állam 130 millió schillinggel szanálja az immár szintén összeomlott utolsó osztrák nagybankot — Könnyelmű gazdálkodás — Rothschild fenyegetései — Tíz év óta az osztrák kormány egyebet sem tesz, mint bukott bankokat és bankárokat szanál

Bécsből jelentik: A bécsi Creditanstalt összeomlása, illetőleg az osztrák állam által való szanálása, csupán a nagyközönséget érte váratlanul. A beavatóttak és a bécsi pénzügyi viszonyok ismerői már hetek óta tudták a Creditanstalt nehézségeit és ezekről különböző hírek keringtek. Így például egyesek nagyarányú eltussolt sikasztásokról beszéltek. A sikasztásokról szóló híreket nem lehetett tisztázni, kérdézőkdekre a bank igazgatósága egyszerűen megcáfolta. Ugyancsak cáfolatban részesültek azok az informatív érdeklődések, amelyek arra vonatkoztak, hogy a Creditanstalt az idén nem tud osztalékot fizetni, mivel veszteségei olyan tetemesek, hogy a részvénytőke integritása is veszélyeztetve van. Természetesen ezek a dolgok nem a nagy nyilvánosság előtt játszódtak le, a bécsi sajtó egy szóval sem mert megemlékezni a keringő hírekről, részint azért, mivel azoknak idő előtti pertraktálása katasztrófális következményekkel járt volna. Léven a Creditanstalt Ausztria utolsó megmaradt nagybankja. Másrészt azonban az új sajtótörvény szinte lehetetlenné teszi a lapok informatív közgazdasági hírszolgálatát. A legártatlanabb megjegyzések és kommentárok a lehető legsúlyosabb büntetésben részesülnek.

Igy érthető, ha egészen az utolsó percig, a hétfő éjjeli pénzügyminiszteri sajtókonferenciáig, a bécsi és természetesen a külföldi sajtóban egyetlen szó sem árulta el a Creditanstalt kétségbeesítő helyzetét. Az is természetes, hogy most, miután az osztrák állam óriási áldozatokkal szanálta a Creditanstaltot és megakadályozta ezt a világhírhírt jelentő bankösszeomlást, a bécsi sajtó kizárólag a bank és a pénzügyminisztérium információi és intenciói szerint foglalkozik az ügyvel és szinte teljesen uniformizált cikkek jelennek meg. Arról egyetlen lap sem ír, hogy az osztrák állam immár rövid idő alatt, másodszor folyósít óriási összegeket a Rothschild-banknak.

Egy falánk bank

Másfél év előtt, amikor a Bodencreditanstalt válságba került, Rothschild Louis báró és a Creditanstalt egész vezérkara Ausztria megmentőjeként ünnepeztette magát, mivel a Creditanstalt magába olvasztotta a Bodencreditanstaltot és annak hatalmas ipari koncernjét. Pedig akkor a helyzet az volt, hogy Rothschildék briliáns üzletet csináltak a bajba jutott Sieghart felhalásával. Az akkori Schöber-kormány külön törvényben a leghihetlenebb kedvezményeket biztosította a Creditanstaltnak. Olyan kedvezményeket nyújtott, amelyek több száz millió schillingre rugnak. Eme jó üzlet ellenére, a Creditanstalt vezetősége csakhamar rájött, hogy mohósága, amellyel utolsó nagy konkurensét, a Bodencreditanstaltot felülalta, a kormánytól kapott nagy kedvezmények ellenére megfekszi gyomrára.

Igy aztán a Creditanstalt a legkülönbözőbb módon próbált az osztrák kormánytól pénzt szerezni.

Ezen kísérlete azonban nem járt eredménnyel. Az osztrák kormány ugyanis 10 év óta egyebet sem csinál, mint bajba jutott bankárok és bankok szanálására fordította az adózó pénzt. Az első nagy bankbotrányt, a Depositenbank összeomlását, csakhamar követték más bankok: a Verkehrs-bank, a Zentralbank der deutschen Sparkassen, az Unionbank és a Verkehrs-bank megmentése a Bodencreditanstalt által, a Bosel-féle postafutárképzési botrány és végül a Bodencreditanstalt. Mindezek sok állami pénzbe kerültek és mivel az adóbevételek a rossz gazdasági viszonyok miatt egyre csökkentek, az osztrák kormány a lefolyt évtizedben immár képtelen volt a Creditanstalt szubvenció-kéréseit teljesíteni. Az egyetlen támogatás, amelyet a Creditanstalt a lefolyt esztendő alatt, az osztrák

kormánytól ki tudott harcolni, a Dunagőzhajózási Társaság szubvenciója és kamatmentes kölcsöne volt. Rothschild Louis báró külföldön is megpróbálkozott, hogy pénzt szerezzen a Creditanstalt szanálására, azonban a jelenlegi viszonyok közepette, a szükséges nagy összeget nem tudta megszerezni. Ilyen körülmények között, mintegy három hét előtt leplezetlen támadásban részesítette Juch dr. pénzügyminisztert és egyben bizalmasan tudtára adta az osztrák kormányhoz, hogy a Creditanstalt ideai veszteségei meghaladják a 140 milliót és ha a kormány nem segít, úgy a következmények beláthatatlanok.

Szanálás kényszerhelyzetben

A kormány, ezt el kell ismerni, kénytelen volt az egyre csökkenő állami bevételek ellenére is, szanálni a Creditanstaltot, mivel a bekövetkező összeomlás Ausztria egész iparát és kereskedelmét magával rántotta volna. Óriási erőfeszítéssel, rövid idő alatt immár másodszor mentette meg az osztrák kormány Ausztria magángazdaságát a teljes pusztulástól. Először a Bodencreditanstalt és a Creditanstalt fúziójának finanszírozásával, másodszor most, hogy a Creditanstaltnak 130 millió schillinget folyósít.

Az osztrák kormány, amint ezt leszögeztük, kényszerhelyzetében nem tudott másként cselekedni, a Creditanstalt azonban tulságosan számol a nagyközönség hiszékenységgel, ha a bekövetkezett eseményeket kizárólag a gazdasági krízissel okolja és mentegeti. Tény ugyanis, hogy a Creditanstaltnál a gaz-

dálkodás az utóbbi években egyre könnyelműbb mérveket öltött, az igazgatók fizetéseit és tantiémjeit fantasztikus összegekre rugták.

A Creditanstalt megmentése és további működése az osztrák állam segítségével biztosítva van. Természetes azonban, hogy a pénzügyi szanalást nagyarányú leépítések és az iparvállalatok egy részének likvidálása és értékesítése fogják követni. Az osztrák állam, amelynek nem volt 130 milliója erre a célra, a pénzügyi hosszulejárati kincstári kötvényekkel fogja megszerezni és pedig előreláthatóan a bázeli nemzetközi fizetések bankja útján.

A bécsi Creditanstalt ügyei természetesen nem érintik a bécsi Rothschild-ház többi külföldi bankárérdekeltségeit, így a budapesti Hitelbankot, a prágai Escomptebank & Creditanstaltot, a bucuresti-i Hitelbankot, a pozsonyi Szlovák Általános Hitelbankot és a Creditanstalt többi utódléambeli leányintézetét, amelyek túlyomó részt ugyan szoros üzleti összeköttetésben állottak a bécsi anyaintézettel, de az utolsó években pénzügyileg mindinkább függetlenítették magukat a bécsi Rothschild-csoporttól.

SZ. P.

A legújabb bécsi jelentéseink arról számolnak be, hogy a Creditanstalt körüli izgalmak Bécsben lassan elcsendesülnek. A betétesek ma nagy tömegben visszavitték pénzeiket, mert ma már mindenki egészen biztosra veszi, hogy a bank körül semmiféle zavar nem állhat be. Az igazgatósági tanács ma órák hosszat tárgyalt zárt ajtó mögött, a tárgyalásokról mindössze az a hír tudódott ki, hogy az igazgató-tanács tagjainak illetményeinek vizsgálják és azokat csökkentik. A Népszövetség legközelebbi tanácsulása is foglalkozni fog a Creditanstalt ügyével, mert a bank szanalása érdekében 100 millió schilling kölcsönt kell finanszírozni és valószínűleg a Népszövetség egésze alatt kincstári bonok formájában fogják a kölcsönt kibocsátani. Általában az a vélemény Bécs bankkörében, hogy az a százmillió bőségesen elégséges a bank szanalására.

Borzalmas rablógyilkosság Lugoson

A reggeli órákban a város központjában meggyilkoltak egy asszonyt — Izgalmas hajsz a gyilkos után

Lugosról jelentik: Borzalmas kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosság tartja izgalomban Lugos lakosságát. Ma reggel valamivel 8 óra előtt egy ismeretlen fiatalember hatolt be Ba d a s a n Vena egyedülálló nő Str. Dealul Viloron lévő lakásába és a lakást ki akarta fosztani. Az asszony, aki a másik szobában tartózkodott, a zaira figyelmes lett és benyitva a szomszédos szobába, ott egy ismeretlen embert látott, aki már össze is szedett különböző holmikat, azzal a szándékkal, hogy az egészet összecsomagolva elvigye. Az asszony első meglepetésében még magához sem tért, amikor az ismeretlen betörő hozzáugrott és egy éles zsebkéssel az arcába sújtott. Az asszony sikoltozásaira a ház előtt játszódó kisleányok egyike segítségért kiáltott. A rabló, félve, hogy a segélykiáltásra figyelmesek lesznek a szomszédok, otthagya áldozatát és kirohant a lakásból. Alig ért azonban a kapuig, amikor látta, hogy több katona igyekszik a ház felé. A fiatalember, amint meglátta a közeledő

katonákat, ellenkező irányban futásnak eredt. A katonák utána vetették magukat, azonban a merénylő rablónak sikerült a közeli erdőben eltűnnie. Többen bementek a lakásba, ahol az asszonyt vérbe fagyva, eszméletlen állapotban a földön találták. Azonnal értesítették a mentőket és a rendőrséget, akik pár perc alatt megjelentek a helyszínen. A rendőrorvos megállapította, hogy az asszony arcát

a merénylő biciskájával a fülétől az álláig borzalmasan felhasította, ezenkívül a nyaka is át volt vágva, valamint egyik kezének négy uja szinte csak a bőrön lógott.

A borzalmas sérüléseket szenvedett asszonyt a mentők a kórházba akarták szállítani, azonban utközben kiszervezték. A rendőrség a kegyetlen rablógyilkosság ügyében erélyes nyomozást vezetett be és minden remény meg van arra, hogy a rablógyilkost rövid időn belül sikerül ártalmatlanná tenni, mert személyleírása a rendőrség kezében van.

SPORT KÖZLÖNY

A magyar profibajnok Aradon

Május 21.: Ujpest—AAC

Nagy élvezetben lesz része Arad futball-szerető közönségnek. Az AAC nagy utánjárással, semmi áldozatot sem kímélve, lekötötte folyó hó 21-ére Ujpest komplett pronyütését. Ugy hisszük, ehhez nem kell kommentár, mert Ujpest csapata a tavalyi magyar bajnok, a genfi világtorna győztese, a Középeurópai Kupa védője és az idei bajnokság legjogosabb aspiránsa. Játékosai egytől-egyig többszörös magyar válogatottak s így feltétlenül olyan játékot fognak produkálni, amely az itt járt

tartalékos Ferencváros játékát sokszorosán fogja felülmúlni s a közönségnek olyan élvezetben lesz része, amelyre eddig még nem volt alkalma.

Legközelebről érind bennünket az Ujpest-tank, Auer Ricsi bemutatkozása, mert a mi vérünk és büszkeségünk. Tavaly szerepelt nálunk egy alkalommal s csodás játékot még most sem felejtettük el. Azóta sokat fejlődött s most összeszokott partnereivel együtt fog játszani s így egy örökre feledhetetlen eredményben lesz része Arad közönségének.

A jazz győz — a revü megbukik...

Monte-Carlo. A Riviera minden pontjának megvan a maga attrakciója. Nizzában ma például Dajos Béla hangversenyez a Casino Municipiul dísztermében, aki ugyan a plakátok szerint „orchestre Viennoise” élén dirigál, de azért nem tagadhatja le magyar voltát, amire különben is a plakátoktól eltérően nagyon is büszke, ahogy ezt egy francia reggeli lap riportere megállapítja. Az operában Mistinguett szerepel huszonkéttagú társulatával „C'est Paris” című revüjével, a Casinóban pedig Jack Hylton, az angol dzsesszkirály tartja ötnapos vendégszereplését. Tehát egyik este: Jack Hylton, akit a rádió és a gramfonlemezekon kívül még nem hallottam, a másikon pedig Mistinguett, akit már 1925. óta évente átlag ötször volt szerencsém látni, amely idő alatt évei a szoknyája hosszának arányával lettek kevesebbek. Akkoriban, amikor először pillantottam meg a Moulin-Rouge (amely azóta vasárnap délutáni cseccselédházaként szülyedt színpadán, hivatalosan 63 évet vallott be, de ma csak 58 évről tud, ha ugyan akad, aki megkérdezi tőle).

Hölgyeim és uraim, nevetnek önök ma egy viccen? vagy egy komikus vigjátékfigurán? (Falan már a burlesk is hidegen hagyja önöket, akiknek a kedvét a kor nyomorúsága elvette a nevetéstől — legfeljebb ha Micki Mouse rajzolt kalandjain mosolyognak néha-néha, mert ez ki ragadja az embert a mai földi élet unalmas, utált milliójából, ledöntve a nehézkedés törvényeit. Nagyon kevesen vannak, akik ma még nevetni tudnak. Ez volt tehát annak a huszonkét remekül svejftolt szmokingu angol fiatal zenésznek első csodatétele a montecarlói Casino délszaki növényekkel tulzsufolt termében, hogy csaknem három órán keresztül úgy szólván megállás nélkül kacagásra készítette az embert, úgy hogy végül már a közönség minden egyes tagjának fájt valamije a fuldokló nevetővihartól. Honnan ered ez a nevetőizmokat. Órddogi mozgásba hozó jókedv? A karmesteri helyen egy blazirt arcú szöke angolszász fiatalember áll, aki csak a legritkább esetben tesz egy álmos mozdulatot a jobbkezevel, amire a legfurcsább hangszerek szólalnak meg, míg ezalatt a többi zenész a legbonyolultabb ritmusu hanglabirintusban futkos és amellet egy percre sincs összhang nélkül ez a hangkáosz. Közben dzsiggálnak, tornásznak, cigánykereket hányanak, fejetetejükre állnak, kézen járnak, a xylophonista bámulatosan gyorsan fut végig, a hangskála minden egyes jegyén és közben a lábait a feje fölé dobálja.

... Egy pillanatra megáll a zene — előlép két roppant komoly lordarcu ur, karonfogiák Jack Hylton, mintha el akarnák vezetni, a féluton megállnak és a terem egy pontjára néznek mereven — azután halkán, egyhanguan énekelnek egy óktávot, de olyan előkelően és hidegvérűen, mintha semmi sem történe — a közönség majd megszakad a nevetéstől.

Nem zenész ez a huszonkét fiatalember — akik közül legalább is a fele gyanus származású és le merem fogadni, hogy először magyarul vagy más keleteurópai nyelven tanultak ke nyeret kérni, — hanem több annál... zenezseni és színésztalantum egyszerre.

A montecarlói opera színpadán a vándoruton lévő Casino de Paris társulata szerepel Mistinguettel, a Rocky Twinekkal és néhány görbelábu, repedtörü, kiselejteezett párisi görlel. C'est Paris... Ez Páris, a revü címe. Hogy Páris városa nem indít kártérítési és becsületsértési pert a társulat ellen, amiért játékkukra és a dekorációra rá merik mondani — ez Páris, az teljességgel érthetetlen előttem. De nemcsak én vagyok ezen a rossz véleményen, hanem az a pár ember is, aki szabadjegy és egyéb kedvezések után mégis elhatározta, hogy utoljára az életében még egyszer megnézi az erősen lehangyatló csillaga Mistinguettet.

Az első jelenet egy montmartrei apácstanya. Két jassz előlép s megragadja Mistinguettet, hogy csak úgy ropog, aztán miután meg — Szegény jó öreg — szólja el magát hangosan valaki a nézőtérben, amin persze az egész színház harsog a nevetéstől...

Előző este Jack Hylton — remek technika — összjáték — telt ház — ma Mistinguett —

Aradi betörőket fogtak Galatiban

Izgalmas és elkeseredett tűzharc a rendőrök és betörők között

Galatiból jelentik: Az éjszaka folyamán Dumitrate Constantin rendőr két betörőt tettenért, amikor egy üzlethelyiségbe be akartak hatolni. Amikor a betörők észrevették, hogy rendőr közeledik, futásnak eredtek és a rendőr többszöri felszólítására sem állottak meg, mire a rendőr revolvért rántott elő és utánuk lőtt. A betörők ezt szintén revolvértüzeléssel viszonozták, úgy hogy a rendőr már szorongatott helyzetben volt, mikor szerencséjére a lövések zajára segítséget kapott s így sikerült a betörő-

ket elfognia és a rendőrségre szállítania.

Érdekes, hogy a rendőr nem sebesült meg, a betörők azonban súlyos lábszárlovéseket szenvedtek és mégsem adták meg magukat, csak amikor már a tulerőt látták. Személyazonosságuk megállapításánál kitudódott a betörőktől, hogy régen körözött egyének, akik Erdély több városában, így Aradon is betöréseket követtek el. A bünlaistrom összeállítása után valószínűleg Aradra is elhozzák őket, a nyomozás megkönnyítése végett.

„Sárcipő“-üzletek után érdeklődött

Fordulatokban bővelkedik a bucuresti-i Aradi Viktor kommunistaper főtárgyalása — Aradi Viktor állhatatosan tagad — Egy szöke nő, aki tabellákat hozott...

A börtönben jubilál a kémkedéssel vádolt „szociológus”

Bucurestiből jelentik: A kommunista-per folytatálagosan tartó főtárgyalásán ma Aradi Viktor kihallgatása történt meg, aki tagadta a kémkedés vádját és azt kívánta bizonyítani, hogy Solomon mérnökkel csak akkor ismerkedett meg, amikor a vacaresti-i fegyházban együvé csukták őket.

Először arról beszélt, hogy legutóbb magyar-német-román lapok munkatársa volt, szociológiával foglalkozott és ilyen irányu cikkei rendszeresen jelentek meg, ez a szellem hatotta át lapját is. Életében minden igyekezete a munkásság oktatására és felvilágosításának céljaira összpontosult és amiért most perbe fogták, azt a tevékenységét már huszonöt esztendője végzi. Kolozsvárott is a jelenlegihez hasonló vádakkal illették, perbe is fogták, de felmentő ítéletet kapott.

Az elnök ezután azt a kérdést intézte hozzá, hogy Silberrel milyen körülmények között ismerkedett meg. Aradi ekkor elmondta, hogy mielőtt Silberrel összeköttetésbe lépett volna, azt hallotta, hogy Silberrel lehet sárcipő-üzletet kötni.

Elnök: A sárcipő — jelszó volt maguknál. Maguk jelszavakban nem szükkölködték.

Aradi: Silber a beszélgetéseink során képzett szociológusnak bizonyult, akinek elpanaszoltam, hogy a rendőrség figyel engem és felbontja leveleimet. Ezért arra kértem, engedje meg, hogy az ő címére jöjjenek leveleim. Így kerültem össze a kolozsvári Bergner Imrével is, aki a munkásság jóléti szervei iránt mutatott nagy érdeklődést. Azt mondtam Bergnernek, hogy nincs állandó lakásom, tehát megkérem őt arra, továbbíthassák a velem levelezésben állók rajta keresztül leveleiket.

Elnök: Ismerte Solomon mérnököt?

Aradi: Soha életemben nem láttam, nem is találkoztam vele mindaddig, míg a vacaresti-i fegyházban együvé nem zártak bennünket.

Elnök: A sziguranacán még azt vallotta, hogy igenis összeköttetésben állott vele.

Aradi: Ez kizárt dolog, nem egyéb, mint a sziguranca fantazmagóriája.

Elnök: A sziguranca precíz munkát vé-

mindennek az ellenkezője. Érthető tehát a bukás — immár az x-edik a turán, amit Mistinguett kénytelen elszenvedni. Olcsó kiállítás, ártizadt kosztümök, lejárt ötletek — bármennyire is fiatalabbnak néz ki a francia revü ösanyja, 60 egynéhány évét nem tagadhatja le, ha egy pillanatra elfeledkezik magáról a színpadon és fáradtan vonszolja magát táncosai karján.

(Tulajdonképpen addig nem volna baj, amíg a „szegény jó öreg Mistinguett” ki nem nyitja a száját — azonban mihelyt énekelni kezd a borizü férfihangján és három év előtt levitézlett párisi sanzónokat szaval el monoton hangon, mivel a hangskálát nem bírja követni, akkor kitör a botrány. A fegyelmezett francia és külföldi közönség is püsszegésre ragadtatja magát, a riviériai bennszülött lakosság, amelynél prűdebb, spiszebb tudvalevőleg nincs egész Európában, valóságos füttykoncert-formájában nyil-

gez: igent, vagy nemet ir. Ön, az író, akinek a fantáziája működni szokott.

Solomonovics védő: A sziguranca vezérigazgatója is szindarbot és regényt írt, tehát a sziguranacánál is lehet találni fantáziát. (A védő itt nyilván Voinescu Romulusra célozott.)

Elnök: Milyen kapcsolatai voltak Önnek Kun Bélával?

Aradi: Semmilyen. A román hadsereg bevonulása után, igyekeztem a magyar ellenforradalom által bebörtönözött személyeket a román haderő védelme alatt kiszabadítani.

Az elnök ezután egy szöke nő iránt érdeklődik, aki járt Aradinál.

Aradi: Valóban emlékszem, hogy egy szöke nő felkeresett valamilyen jelentéktelen tabellákkal. Majd különböző kérdésekre a meghatározottabban kijelentette, hogy a kémkedéshez semmi köze nem volt. Pénzt, ha kért és kapott, azt tudományos célokra fordította.

Ezután a védelem akart kérdéseket intézni Aradihoz, de az ügyész félbeszakította az ügyvédet, hogy ő még nem végzett a vádlottal. A tárgyalást délután folytatták.

Színház — Irodalom — Művészet

Trip on Flavius hangversenye

Trip on Flavius személyében egy telítéletes, fiatal pianista mutatkozott be az aradi közönségnek. Ha nem is esett át még teljesen a „Sturm und Drang” perioduson, talán éppen fiatalos heve és elfogulatlansága, de meg helyes intuitív érzéke is a rejtett szépségek meglátását és sok felfogásbeli eredetiséget eredményez. Mindenesetre leszögezhetjük, hogy művészetében jó zenei ösztönök dolgoznak és a zenei tartalmat frissen, talpraesetten és főleg temperamentumosan hozza ki. Változatos színes műsort adott. Bach, (Siciliana, saját átdolgozásában), Chopin, Ravel, Debussy, Schubert, Schumann, valamint Bredicianu és Negrrea egy érdekes apróság szerepelt műsorán. A zeneművek szellemében való elmélyedés mellett, mindegyiknél finoman cizellált részletkidolgozást kaptunk. A kisszánu, de lelkes publikum sokat tapsolt a szimpatikus, fiatal művész aradi debütjén. Dr. Sz. K.

vánítja nemtetszését.

Maga Mistinguett — ezt nem lehet letagadni — még ma is kedves, vidám és mesés tolettjei vannak — számtalan többméteres struccoll-uszálya például a nők százainak irigységét van hivatva felkelteni, de mi ez minden a Ma kényes emberének, aki ha revühöz megy, hozzá van szokva legalább 80 méteres nőhöz, a legultramodernebb kulisszákat kívánja és táncosodákat vár — a C'est Paris ebből a szempontból silány revüparódia.

A színpad — akár a revü színpada — ma már művészetet követel... művészet pedig csak egy van: az abszolút művészet... Jack Hylton abszolút művészetet nyújtott a dzsesszbendőjével, míg a „pauvre vieille Mistinguett” művészetének bemutatása: bukás.

Jack Hylton and his orchestre... jött, láttott, győzött. Lepka István.

Téli holmik moly elleni

megóvását fel-
elősség mel-
lett vállalja:

Neuländer E. szücs

**Fischer Eliz-
palota,
udvarban.**

Ongyilkos lett egy posta- mesternő

Eltűnt harmincezer lej — Egy magas fiatal-
ember rejtélyes szerepe

Temesvárról jelentik: A temes-torontál-
megyei Secus községben tragikus öngyilkos-
ság történt. Az ottani postahivatal vezetője, a
27 éves *Kürti Boriska* revolverrel föbelötte ma-
gát és azonnal meghalt. A postahivatalban
Furnica Sándor ellenőr a kasszát rovincsolta,
a postafőnöknő pedig a hivatalos helyiség mel-
letti szobába ment át, hogy valamelyes aktá-
kat áthozzon. Egyszerre hatalmas dörrenés
rázta meg az ablakokat. Az ellenőr az ajtót
próbálta fölfeszíteni, de nem sikerült, mert
Kürti Boriska távozásakor észrevétlen módon
bezárta a két helyiség között levő ajtót. *Fur-
nica* segítségért kiabált, mire a községi bíró és az
orvos azonnal a helyszínre siettek. Feltörték az
ajtót, de a fiatal postamesternén már segíteni
nem lehetett, mert vértócsában, halva találtak.

Kürti Boriska levelet nem hagyott hátra,
az ellenőr azonban a történetek után tüzetesen
átvizsgálta a kasszát és 30.000 lej hiányt ta-
lált. A község lakosainak tanuvallomása sze-
rint a vétes tragédia háttérében szerelmi ügy
huzódik meg, mert a fiatal leánynak egy ma-
gas fiatalember udvarolt, akit név szerint senki
sem ismert, s aki hónapok óta munkanélkül
volt, míg most elhelyezkedést talált és valószí-
nűnek tartják, hogy a szerencsétlen leány en-
nek a fiatalembernek kölcsönözte ki a pénzt. A
csendőrség a temesvári rendőrséggel karöltve
erélyesen nyomoz az ismeretlen fiatalember ki-
létének felderítése érdekében.

Kőbányamunkások halálos katasztrófája

Felborult egy csónak. — Három munkás a vízbe
fullt. — Egy munkás elvesztette beszélőképességét.

Calimanești öljelentik: *Calimanești* kö-
zelében ma délelőtt halálos kimenetelű szerencsét-
lenség történt. A szerencsétlenségről, melynek több
munkásember esett áldozatul, tudósítónk a követ-
kezőket jelenti:

Calimanești és *Brezoiu* között, az *Olt* balpart-
ján egy kőbánya van, amelyben többszáz munkás
dolgozik. A munkások elemezésére a különböző
élelmiszereket a folyó jobb partjára kocsin hozzák,
itt csónakba rakják át és úgy szállítják a kőbá-
nyához. Ma is a rendes időben megérkezett az
élelmiszerekkel *Dicu Miklós* kocsmáros, aki ko-
csijáról a csónakba rakta át az ennivalót, majd
több munkással együtt beszállt a kis hajóba és
evezni kezdtek a tulsó part felé. Körülbelül a fo-
lyó közepén egy nagy hullám elöntötte a csónakot,
amely pár pillanat alatt elsüllyedt. A bennülők va-
lamennyien a vízbe estek és szerencsétlenségükre
egyikük sem tudott uszni.

A vízbe zuhant munkások segítségért kiáltot-
tak. Egy *Jumara Miklós* nevű munkás, aki
először vette észre a szerencsétlenséget, gyorsan a
vízbe vetette magát és a szerencsétlenség szín-
helye felé igyekezett. A szerencsétlenség meglehe-
tősen messze játszódott le a bányától és így a
munkás, aki társainak segítségére sietett, már több
mint egy kilométert uszott, amikor hirtelen el-
hagyta ereje és pár pillanatnyi küzdelem után
nyomtalanul eltűnt a habokban.

Ekkorra már több csónakon siettek a szeren-
csétlenség színhelyére, azonban az elsüllyedt cso-
nakban ülék közül csak egy munkásnak sikerült
megmenekülni. A szerencsétlenségnek összesen há-
rom halálos és egy súlyosan sérült áldozata van.
A kimentett munkás a kiállott izgalmak követke-
ztében elvesztette beszélő és emlékező tehetségét.
A vízbe fulladt emberek holttesteit ezigdig még nem
sikerült kihalászni. A szerencsétlenség ügyében a
csendőrség erélyes nyomozást indított.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Nagy áresések az ingatlanpiacon

Nem mernek házat vagy szöllőt vásárolni — Ha vevő mégis akad, olcsó áron
kelnek el az ingatlanok — Üres bolthelyiségek — Ki nem adott lakások

Arról a három év óta tartó gazdasági
krizisről, mely 1928. óta, azaz a buzának a
világpiacon való esése óta egyre növekszik,
nagyon élénk képet nyújt az ingatlanok elér-
téktelenedése. Különösen a föld és szőlőbir-
tokok veszítettek értékükből az utóbbi idők-
ben. A házak közül a magánházaik még job-
ban megéreztek a krizist, mint a bérlőházak,
bár az utóbbiak árai is mintegy harminc szá-
zalékos olcsóbbodást mutatnak. Az *Aradi
Közlöny* munkatársa felkereste Arad egyik
legismertebb ingatlanforgalmi irodáját. A va-
lamikor népes üzlethelyiségben egyedül ült a
tulajdonos.

— Nem vásárolnak az emberek ma háza-
kat. — mondja szomorúan az iroda tulajdono-
sa. — Sok oka van ennek. Nézzen csak végig
az uccákon, mennyi kiadó lakás, mennyi kiadó
üzlethelyiség! Amióta felszabadultak a laká-
sok, több lett a kiadó lakás. Ehhez hozzájárul
az a fennálló törvény, mely nem veszi tekin-
tetbe azt, hogy ki van-e adva a lakás. Amíg
külföldön a ki nem adott lakások után nem
kell adót fizetni, addig nálunk az adót meg
kell fizetni még akkor is, ha üresen állnak
a lakások és a tulajdonos nem kap házbért.
Adóleszállítást a ki nem adott lakások miatt
csak a legközelebbi adókiutestésnél lehet kér-
ni, de ez esetben is csak akkor, ha a megüre-
sedett helyiségek bére legalább 25%-át teszik
ki a ház évi jövedelmének. Ha ezt a százalé-
kot nem éri el a jövedelemcsökkenés, a háztu-
lajdonosnak meg kell fizetni az adóját, akár
ki vannak adva a helyiségek, akár nem. Az
üzletbérek egyébként az utóbbi időben mint-
egy negyven százalékkal csökkentek.

— A tőkésék félnek házat venni, mert a
ház olyan vagyon, mely a kirakatban fekszik.
Ma pedig, akinek van valamije, jobban sze-
reti, ha senki sem látja. A háztulajdonosok ki
vannak szolgáltatva az államnak adókiutestés-
seknél és más illetékeknél. Nem kell adónyo-
mozó. A ház szem előtt van. Egy esetleges
vagyondezsmanál is a háztulajdonosok érez-
nek meg a köteles áldozatot leg hamarabb. A
házak legalább harminc százalékot veszítettek

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi
helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis
az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer
János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrassy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-
ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület,

Ambruster-trafik, Dengli-ház.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivata-
lunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhe-
lyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk más-
nap számában feltétlenül meg fog jelenni.

régi áraikból és még így is ritka eset, hogy
egy nagyobb ház gazdát cseréljen.

— Megemlíthetjük még az építkezések hiá-
nyát. Az építkezési anyag nem olcsóbbodott a
cement kivételével. Az emberek nem mernek
építeni, amikor mindenhol ki nem adott üres la-
kások ötlenek szembe. Az állam sem járul
hozza az építkezések fokozásához. *Mig Cseh-
szlovákiában 35. Magyarországon és Jugoszlá-
viában 30 évi adómentességet biztosít az állam
minden újonnan épült háznak, addig nálunk
csak öt éves adómentességről lehet beszélni.*
Ezért van munkanélküliség és ezért nincs kellő
házforgalom. Még a házrestaurálások is ritka-
ságszámba mennek.

Egy másik közismert ingatlanforgalmi iro-
dát kerestünk fel ezután, melynek tulajdonosa
eddig inkább föld- és szőlőbirtok közvetítésé-
vel foglalkozik. Mikor a földárak felől tudako-
zódunk, lemondólag int a kezével:

— A földárak?! Ami 1928. óta történt, az
felbecsülhetetlen veszteség a gazdákra nézve.
Amióta csak zuhan a buza ára, azóta esnek a
földárak is. De még így sincs arányban a buza
s a föld árának esése. Mikor ezer lej volt egy
mázsá buza ára, ötven, sőt egyes helyeken
száz ezer lej is adtak egy katasztrális hold ter-
mőföldért. Ma ott állunk, hogy, míg a buza má-
zsája háromszáz leje csett, egy hold elsőran-
gu földet megkaphatunk tíz, tizenötezer lejért
is. Kissé távol a fővonalaktól négy-ötezer lej-
ért is lehetne kapni jó földeket.

A szőlőbirtokok felől tudakozódok.

— A szőlőknek pláne nincs értéke manap-
ság. Négy-öt lejes borárak mellett már évek
óta ráfizetések vannak a szőlőbirtokoknál.
Egy olyan szöllőt, melyet négy évvel ezelőtt
százhatvan, kétszáz ezer lejért adtak el, ma meg
lehet kapni tizenöt, husz ezer lejért is. Csak vé-
gig kell sétálni a szőlőhegyek mellett. Soha-
sem lehetett látni ennyi elhanyagolt szöllőt.
Mindenki fél az új befektetéstől, mikor az idő-
járásról nem is beszélve, olyan árzuhanásnak
van kitéve a bor, amire még nem volt példa.

— Itt van például egy vásár: *Földes János*
gyógyyszerész a napokban adta el silindiai szöl-
lőbirtokát. Mit gondol mennyiért ment el a hu-
szonötholdas szőlő?

Az álomba illő kastélyra gondolok, mely
testvérek között is megér egy milliót. Kissé
félelek még, mikor kimondom, hátha kevésre tak-
sálom.

— Legkevesebb másfél millióért...

— Húszázötvenezer lejért uram — tör ki
méltatlankodva. — Egy olyan házat, mint az,
amelyik a birtok közepén van, még három mil-
lióért sem építenék fel. A minorita rend vette
meg Üdülőhelyet fognak ott létesíteni.

Elgondolkozom: micsoda vagyon gyűjt-
hetett volna össze valaki, ha ezelőtt négy évvel
eladja szőlőbirtokát s a pénzt félretéve, most
ismét vásárol.

Előre azonban senki sem lát. Mindenki ak-
kor vesz, mikor nagy ára van az ingatlanok-
nak. Ma azonban a neveltséges áruk ellenére
sincs vásár. Mert nincs pénz.

— A városi maximáló bizottság ülése. Ma
délelőtt ült össze a város ármximáló bizott-
sága, amelyen a husiparosok és a pékek kép-
viselői áremelést kértek, hivatkozással a ga-
bonaárak emelkedésére. Tekintettel arra, hogy
a bizottság kialakult véleménye nem találta in-
dokolttnak az áremelési indítványokat, elhatá-
rozták, hogy az új maximált árak feletti dön-
tést a tanács állandó válaszmányára bízzák.

A MERCUR cipőüzlet
(eddig Minorita-palota)
Forray-ucca 14 sz. alatt
férfi-, női és gyermekcipőkből
20-50% engedményt
nyújt.
Az Iparosok Mercur-könyvecskéje érvényes.

Ujabb munkáselbocsátások a Zsilvölgyében

Ismét százharminc munkást bocsátottak el. Tönkre megy a Zsilvölgye.

Resicáról jelentik: A Resicaművek április hó végén 150 munkást, május elsején pedig 106 tisztviselőt bocsátott el. A tisztviselők egyrészt nyugdíjazta, másik részét pedig végkielégítette, habár alig egy-kettő érte el a nyugdíjaztatási korhatárt. Az alkalmazott elbocsátások pánikot idéztek elő és ezt a pánikot még növelte az, hogy tegnapelőtt további 130 munkásnak felmondott a gyár igazgatósága. A Resica tervbe vette, hogy újabb 700 munkást heti 25-ös turnusokban leépít. A Resicának ez a kényszerleépítése a rendelésihiányokból származik. A Zsilvölgyében ezrével vannak olyan szakmunkások, akik öt-hat hónap óta kereset nélkül vannak és ezeknek a helyzetén akar segíteni az igazgatóság akkor, amikor a napszamosokat elbocsátja a szakmunkásokat napszamosi munkára behívja.

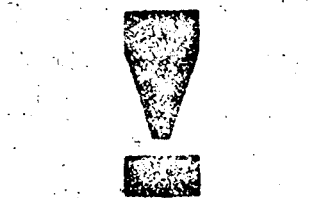
Ugyancsak elhatározta a vezetőség, hogy azokat a munkásokat, akik Resica környékén falvakban laknak, ott házuk és földjük van, szintén elbocsátja, mert ezek nem érzik úgy a gazdasági krízist, mint az ipari szakmunkások, akiknek semmi keresetük nincsen. A Resicaművek négy-öt évvel ezelőtt tömegesen bocsátották el a kisebbségi munkásokat és helyükbe román nemzetiségű munkásokat toboroztak, akik a földmunkálatokra inkább cselséget alkalmaztak, mert a Resicaműveknél sokkal többet kerestek. Most ezeket a munkásokat is elbocsátják. A munkanélküliség leküzdésére azon üzemekben, ahol az összes munkásokat foglalkoztatni nem tudják, felváltva heti három napot dolgoztatják, hogy a megmaradt munkásság életstandardját biztosítsák. Végül tervbevette Resica, hogy a mérnökök közül is hetvenet elbocsát és ha nem történik sürgősen kormányintézkedés a tömeges elbocsátások ellen, a zsilvölgyi kereskedelem is teljesen tönkre megy.

= Megvonják a városok vámtaxaszedési jogát. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium újabb értesítés szerint táviratot küldött a városi polgármesteri hivatalokhoz, amelyben megtiltja nekik, hogy a vámsorompóknál taxát szedjenek. A rendelet mindenütt nagy megdöbbenést keltett, mert a városoknak ezek a taxák jelentős jövedelmét alkotják, amelyek nélkül a költségvetés valóságosan felborulna. Éppen ezért a városok egyelőre a rendelet végrehajtását függőben tartják és a belügyminisztériumnál intervenálnak annak érvénytelenítése iránt.

= A román gabona és Csehszlovákia. A kormány hivatalosan megcáfolja azt a hírt, mintha Románia és Csehszlovákia között új kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozólag tárgyalások indulnának meg a preferenciális vámok alapján. Hasonlóképpen alaptalanok azok a hírek is, mintha Románia gabonafölöslegét Csehszlovákiában akarná elhelyezni. A kisanant-konferencián folytak tárgyalások ebben az irányban, de a tárgyalások szigorúan magánjellegűek voltak és azok semmiféle hivatalos jelleggel nem bírtak. Valószínűleg Genfben tárgyalni fog a román kiküldött Csehszlovákia kiküldöttjével, de erre vonatkozólag utasításokat még egyik ország sem adott.

Hirdessen

a 46 éve fennálló

Aradi Közlönyben

A Nemzetközi Bank kölcsönt nyújt a bajba jutott országoknak

Fontos tárgyalások Baselben — A nemzetközi kölcsönt magánbankok közvetítésével adnák a feleknek — Brüsszelben folytatják a tanácskozásokat

Tegnap Baselben a Nemzetközi Bank székhelyén az intézet választmányi tagjai ülést tartottak. Az ankét legfőbb pontja annak a kérdésnek kivizsgálása volt, hogy a válságban szenvedő országok polgárainak milyen módozattal nyújthatnának egy nagy, nemzetközi kölcsönt, mert ennek szükségessége napról-napra nő és Európa szinte valamennyi állama reászorult. A nemzetközi kölcsön legfőbb alapköve a békének, a mezőgazdaság újraépítésének és a politikai válságok megoldásának. Akármilyen égető is azonban a kérdés, a megoldása olyan nehéz, hogy a bank választmányi tagjai semmi konkrét eredményre nem tudtak jutni. Első teendő volt, hogy a Nemzeti Bank választmányi tagjaiból egy bizottságot alakítottak, amely a kérdést tanulmány tárgyává teszi, bejárták a kölcsönre szoruló országokat és tapasztalataikról jelentést küldenek a maguk központjához.

Az összes országok nevesebb bankárait a közeljövőben Brüsszelbe hívják, hogy Franqui Emil bankár elnöksége alatt javaslatokat tegyék. Az értekezletre már meghívták Farnieri, a Francia Nemzeti Bank alkormányzóját, sir Kindersly Robertet, az Angol Bank vezérét, Beneduce Albertet, az Olasz Nemzeti Bank igazgatóját és Milchior dr.-t, a hamburgi Vabour Bank igazgatóját. Franqui elnök olyan javaslatot fog tenni, hogy egy új pénzügyi intézet felállítása elkerülhető legyen és hogy ez a nemzetközi kölcsön lebonyolítása a Nemzetközi Bank égisze alatt történhessen. A kölcsön lebonyolítását úgy képzelik el, hogy a földművesek és iparosok szindikátusai révén minden ország később megválasztandó bankja közvetítésével a feleket közvetlenül szolgálja ki és a kifizetett összegeket az érdekközösségbe vont bankok garantálni fogják.

Egy másik fontos javaslat tesz, hogy azok az országok, amelyek a kölcsönre nincsenek rászorulva, sőt felesleges tőkékkel rendelkeznek, a Nemzetközi Bank útján helyezték ki a pénzüket. A Nemzetközi Bank a tapasztalatok

Még nem késett el!

1931. május 19-én kezdődnek a húzások.

Szerencsés esetben nyerhető:

20.000.000 Lei

JUTALOM: **12.500.000** Lei

FONYEREMÉNY: **7.500.000** Lei

A nyereménytőke jóval több mint

Háromszázmillió Lei.

Azonnali kifizetés készpénzben levonás nélkül.

35.000 sorsjegy — 43.000 nyeremény.

Rendeljen még ma!

Sorsjegyárak: egész 1200 Lei, fél 600 Lei, negyed 300 Lei

Aki mer, az nyer!

Fritz Dörge bank, Wien

1/c, Kärntner Strasse 43.

után fogja csak megállapíthatni, hogy a kölcsön lebonyolítása biztosítására kötvények kibocsátására szükség lesz-e? A kötvények kibocsátására mindenesetre azonban csak akkor kerülhet sor, ha a Nemzetközi Bank pénzkészlete az igénybeveendő összegeket nem fedezné. A bank választmánya abból a feltevésből indul ki, hogy a Young-tervezet keresztülvitele csak egy, egészséges gazdasági helyzet után érhető el, de minden körülmények között vigyázni fog arra, hogy a magánbankok érdekeit ne sértse.

Normann Montague az Angol Bank kormányzója melegen érdeklődött a Nemzetközi Bank fenti terve iránt, de azon kételyét fejezte ki, hogy az ilyen hatalmas bankügylet lebonyolítására a Nemzetközi Bank égisze alatt külföldi intézetet kell kreálni, mert akkor ennek a banknak nagy tekintélye folytán hatalmas összegek állnának rendelkezésére. Az Angol Bank kormányzója az amerikai pénzügyi segítségét is meg akarja nyerni az eszmének, ezért a közeljövőben Amerikába utazik, hogy a tárgyalásokat személyesen felvegye.

= Sajtóhiba a Monitorul Oficialban. A Bucuresti-i Kereskedelmi Kamara központja körlevelet küldött a Kamarákhoz, amelyben jelenti, hogy a Monitorul Oficial folyó évi május 8-iki 105-ös számában megjelent rendeletbe sajtóhiba csuszott, mert a magáncégek bejegyzésénél nem 200, hanem csak 100 lei fizetendő a kereskedelmi kamaráknak. A tévedést különben a Monitorul Oficial következő száma is helyesbítette, ezért utasítja az aradi Kereskedelmi Kamarát, hogy amennyiben ilyen címen többletet szedtek be, azt a feleknek fizessék vissza.

NYILTTÉ.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

Van szerencsém tisztelőtel közölni, hogy

butorgyáram lerakatát

a városházzal szembe, volt Palkovits étterem helyiségébe KÖLTÖZTETTEM ÁT.

Tisztelettel:

REINHART FÜLÖP.

12 drb. levelező-lap fénykép 160 lej. Békés, Str. Gojdu Szt. István-u. 2.

Feltámadt a halott

Tresnjak boszniai falut egy éjszakán át páni félelemben tartotta egy tetszhalott.

Boszna-Bródból jelentik: Különös eset tartja izgalomban egy boszniai község lakosságát. A Bródtól nem messze lévő Tresnjak községben egy tizenkilenc éves bosnyák fiatalember, akit halottnak tartottak, a ravatalon magához tért, felkelni és kísérték a koporsóból. Az egész község a rémülettől magánkívül isteni megnyilatkozást látott az esetben és csak reggel felé, amikor orvos érkezett, aki megállapította, hogy a fiatalember csak tetszhalott volt, nyugodtak meg a kedélyek.

A boszniai Tresnjak községben Alibasics Petár gazdálkodó tizenkilencéves Ibro nevű fia már hónapok óta betegeskedett. A betegség napról-napra erősbödött és a napokban egy a halálhoz hasonló ájulás lépett fel. A fiatalember környezete meg volt győződve arról, hogy Alibasics Ibro meghalt és ezért koporsóba tették és felravatalozták. A vidék szokásai szerint a halottasházban összegyűltek a rokonok és a szomszédok, majdnem az egész falucska és imádkoztak, majd megülték a halotti tort.

Éjjel tájban, amikor a virrasztók éppen a halotti tor maradékait fogyasztották, a halott fiatalember nyugodt és felemelkedett a ra-

vatalról és csodálkozva nézett körül. A babonás jelenlevők az első percekben azt hitték, hogy kísértetjárás van és eszeveszetteen kitudták a szobából. Fellármázták az egész falut, amely a rémülettől dermedten hallgatta a csodát és az istenfélőbbek azonnal buzgón imádkozni kezdtek, hogy Isten ne büntesse a falut. Néhány bátrabb ember és a halottnak vélt fiu szülei végül is bemelegsztek a szobába, ahol ekkor a fiatal Ibro már lejött a ravatalról és láthatólag fájdalmas görcsökben rángatózott.

A szobában lévők először letérdeltek és imádkoztak, majd szenteltvizet hintettek a „kísértetre”, amikor azonban ez még így sem akart szertefoszlni, közelebb mentek és megtapogatták és örömmel állapították meg, hogy az bizony husból és vérből való. Azonnal ágyba fektették a halálból visszatért fiut és orvos ért küldtek a szomszédos faluba. Az orvos nemsokára megérkezett és megállapította, hogy a fiatal Ibro tul van a krízisen, amely éppen abban a halálszerű mély ájulásban nyilvánult meg, amelyet a jó bosnyákok halálnak gondoltak.

A szerkesztésért ideiglenesen

SALGÓ HENRIK

felel.

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, május 14.

Bucuresti. 13. Gramofon. 17. Motzoi-zenekar. 20. Gramofon. 21. Cucianu énekesnő dalestje. 21.30. Szimfonikus verseny Burnettii vezényletével. — Budapest. 10. Ujsághirek. 11. Egyházi zene és szentbeszéd a lipótvárosi Bazilikából. 12.15. Görög-katolikus istentisztelet a szegényháztéri gör. kath. plébánia templomból. Majd: Hangverseny. 3. Gramofonhangverseny. 6.10. Az 1. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye. 7.30. Berky Lili és Gózon Gyula előadóstje. 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Bánk bán.” Majd: A Feszes-szalonzenekar valamint cigányzenekar hangversenye. — Bécs. 10.30. Gangelberger-zenekar. 13.30. Rádióriport a Velece bécsi repülőgépről. 16.30. Römisch-zenekar. Nedbal-művek. 20.10. Franco Aliano kamarasestje. 21.10. Warszauer és Stein: Sláger c. hangjátéka. 22.40. Korngold-jazz. — Belgrad. 12.30. Gramofon. 13.45. Rádiózenekar. 17. Gramofon. 19. Rádiózenekar. 21. Rimszkij-Korszakov: Hópehely c. operája Ljubljánából. — Langenberg. 17.30. Katonazene. 21.10. Händel: Izrael Egyiptomban című oratóriuma. — Leipzig. 18.15. Schubert: Pisztrángötös. — London Regional. 21. Orgonaverseny. 21.45. Wagner: Tristan és Izolda. — Róma. 18. Ének- és zenekari verseny. 22. Szimfonikus hangverseny. — Stuttgart. 17. Rádiózenekar. 21.45. Zongoraverseny a stuttgarti filharmonikusok közreműködésével. 22.15. Szórakoztató zene.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DLIAT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézősködre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetések vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

VEGYÉSZETI gyár keres az aradi piacra jól bevezetett helyiségviselet garanciával. U-akis agilis, komoly reflektánsok adjanak írásbeli ajánlatot referenciával hierozeg vegyészeti gyár Cluj címre.

GÉPESZ kerestetik os-plógépgarnitúrahoz. Szentendrey Lajos, Szent-Anna. 1627

HAZMŰSTERPART keresünk. Szerelő, gépész vagy lakatos előnyben részesül. Bemutatkozás délután 5-7 között. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1630

LAKÁS.

A VAROS legforgalmasabb pontjában egymásbanyiló 2 szoba különbejárattal, lakásnak, orvosi rendelőnek vagy irodának, azonnalra kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóiban. 1263

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással kiadó Str. Eminescu 31., I. em. jobbra. 1601

KIADO azonnal kettő- és háromszobás, fürdőszobás lakások Str. Ghiba Birta 40. 1631

HÁROMSZOBÁS lakás üvegezett folyosóval, vízvezetékekkel, villannyal felszerelve kiadó Str. Teiu Domna 17. 1629

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

KIADO aug. 1-re marosparton, törvényszéktől harmadik ujhásban 2 szobás, parkettás, fürdőszobás modern lakás minden mellékkeliséggel. — Bővebbet Str. Eminescu 9., I. em. 1615

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 200

HÁROMSZOBÁS modern lakás és üzlet-helyiségek központi fűtéssel azonnal kiadó. Banca Româneasca. 1612

KÉTSZOBÁ, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Kiadó azonnalra

két egyszobás és kétszobás lakások, valamint egy lépcsőházi uccai garcon lakás. Érdeklődni: Stera Lipót ház tulajdonosnál, Str. Matei Corvin (v. Hunyad-u.) 1.

Kiadó

különálló egyszobás uccai lakás mellékkeliségekkel és egy 2 szobás lakás alacsony bérrel. Silberman házielügyelő, Strada Miron Costin 20-22. sz.

Ujjonnan berendezett mőhelyemben ruhafestést, vegytisztítást 1032333 1032333 végzők Hoszpodár, Arad, Str. Troleseu (volt Teleki-ucca) 13.

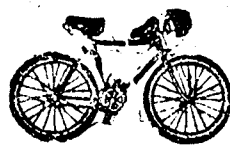
CEMENT-ÉS AGYAGIPARI GÉPEK

a. m. cementtörcserepek, üreges betonblokkok, cementlapok, csövek, kutgyűrűk, vályuk stb. gyártására. I-a cementfestékek. Agyagtégla betonkeverőgépek, gipszlemez és cseréprések, henger-művek, közszók, kompl. cement- és agyagipari berendezések. o-o Raktárról szállítja:

„MODERNA“

Építőipari Gépek- és Radiátor R.-T. BRASO, Kis-ucca 12.

Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg raktárunkat. Költségvetések, prospektusok díjmentesen.

Óriási árleszállítás!

Több waggon kerékpárunk érkezett „Naumann”, „Kaysor”, „Brennabor”, „H. S. F.”, „Primus”, „National”, „Güricke”, „Dürkopp”, „Hossia”, „Opel”, „Krup Standard”. A legjobb márkájú gummi feltűző olcsó árban kaphatók. Alkatrészekben gazdag raktár. Javításokat olcsón és pontosan eszközölünk.

Hammer Zsigmond és Fia
Bulevard. Regele Ferdinand No. 27. (Goros Béni-tér)

VÉTEL ÉS ELADÁS.

CASSA, festmények, 3 szoba butor, dísz-tárgyak, eladó. v. Erzsébet-körút 46. sz. 1312

BIEDERMAYER-GARNITURA, intarziás antik szekrények, antik ágyak, antik asztalok, antik órák, ezüst tintatartó, alaska róka, festmények, vitrinek, tükrök, toilette-készlet, fekete álló lámpák, majolika falitálcák, konzol- és állótükrök, rakettek, rollós iratszokrény. ónémet és barokk ebédők, hálóberendezés, szalonnok, dísztárgyak, asztalok, székek, kakuk-óra s.b. eladók. SALGONE bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

UJ JÉGSZEKRÉNY eladó. Megtekinthető a délutáni órákban, volt Purgly Lajosné-ucca 180. 1625

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

VENNÉK 2x21, belsődi perzsaszőnyeg, cserépkalyhát és mozdókglyót. — Reisz, Wesselényi-u. 14. 1635

Leginomabb hideg hollandi

CACAO

Aradi Tejcsarnok üzleteiben

1/4 lt. 6.- Lej.

Szőlőbirtokosok!

Mielőtt kékítő (rézgáli) szőlőbirtokot fedezné, kerem forduljon hozzám, mert tolette olcsó áron adok garantált tisztá 99%-os azurkék rézgálicot. Kénvirág, kénlap, vizahelyg, bordesítő szerek, szénasavas méz és tannin is olcsón szerezhető be Erdős Pál fűszerkereskedő cégnél Arad, volt Szabadság-tér 3.

ÜZLETEK.

HETVEN ÉV ÓTA fennálló vendéglő és szálloda-helyiség augusztushó 1-től párbeadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1624

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Kiadó

az új sugáraton az állomás mellett egy MÉSZÁROS és HENTESÜZLET munkahelyiségekkel és egy 2 szobás lakás mellékkeliségekkel, alacsony bér mellett. Bodnár házigondnok, Str. Col. Paulian No. 1. emelet. 1585

Alkalmi üzletes házeladás.

külváros egyik ujjonnan létesített telephelyen egyedülálló, biztos megelhetést nyújtó vendéglő, adómentes sarokházzal, berendezéssel, kuglizóval, áron alul 140.000 lejért eladó, 85.000 lejjel átvehető. többi baktéher. Egyedüli megbízott: Kiss Lajos „Uranul” ingatlanforgalmi irodája, Városi ázaval szemben, Bulev. Reg. Ferdinand 1.